

ELNÖKI BESZÁMOLÓ
AZ EMKE ORSZÁGOS ELNÖKSÉGÉNEK TEVÉKENYSÉGÉRŐL
2012. ÁPRILIS 1. – 2013. MÁRCIUS 31.

Dáné Tibor Kálmán elnök

1885. április 12-én volt az EMKE alakuló közgyűlése. Immár hatodik esztendeje, hogy ezt a napot az Erdélyi Magyar Közművelődés Napjának tekintjük, s az EMKE évi közgyűlését ehhez a dátumhoz legközelebb eső szombaton tartjuk. Ez az összejövetel egyben a társ és fiókszervezetek seregszemléje, az Országos Elnökség beszámolója az éves tevékenységről, valamint az egyes régiók alelnökei munkájának éwertékelője is.

Az elmúlt esztendőben az EMKE alapműködését továbbra is részben az RMDSZ, részben pedig, mint nemzeti jelentőségű intézményt, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (KIM) támogatta a Bethlen Gábor Alapon keresztül. Sajnálatos módon ez utóbbi intézmény támogatása az elmúlt év folyamán csak az esztendő végére érkezett meg, ami adminisztratív nehézséget okozott Egyesületünknek. Az RMDSZ Főtitkárságával az idei évre is aláírtuk a támogatási szerződést, ugyanakkor a KIM átiratban jelezte az EMKE Országos Elnökségének, hogy az idén is legalább akkora támogatásban részesíti Egyesületünket, mint az elmúlt esztendőben.

Az EMKE Magyar Házakkal kapcsolatos hálózatépítő munkája nem volt eredménytelen. Érdekvédő szövetségünk beemelte programjába ezt a tevékenységet, mint stratégiaileg fontos társadalomépítő feladatot, s egyben támogatásáról biztosította az Egyesületet ebben a munkában.

Az EMKE jelenleg anyagi nehézségekkel küszködik. Ingatlanjaink újbóli felértékelése jelentős többletkiadással járt, ami a tartalékok feléléséhez vezetett. Az ingatlanok adminisztrációja egyre több odafigyelést igényel, és ez a munka egyre költségesebbé válik. Ezért igyekszünk – és programunkban is szerepel – azokat az ingatlanokat, amelyek civil szervezetek használatában vannak, jogilag – tehát telekkönyvileg – átadni az azokat adminisztráló civil szervezeteknek.

Az EMKE feladata továbbra is a szórványmagyar közösségek kulturális életének támogatása, az elkövetkező évben is ez lesz Egyesületünk legfontosabb tevékenysége. Továbbá kapcsolatépítés, a híd szerep felvállalása a hazai szórványmagyar kulturális közösségek és a tömbmagyarság, illetve a Kárpát-medence különböző régióinak magyar kulturális közösségei között.

Mínt hogy az EMKE egyidejűleg kulturális és közösségépítő egyesület, munkánk jelentős részét e két tevékenységi terület határozza meg. Vagyis folyamatosan odafigyelünk rendezvényeink nem csak kulturális, hanem közösségépítő, közösségfejlesztő szerepkörére is. Beszámolóinkat tehát az EMKE Országos Elnökségének ez irányú tevékenységeivel kezdjük.

I. KULTÚRATEREMTÉS, RENDEZVÉNYEK, KÖZÖSSÉGÉPÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

Az EMKE Kolozsváron működő Országos Elnöksége két – önálló intézményként is tevékenykedő – ingatlanal rendelkezik a városban: a Szabédi László Emlékházzal és a Györkös Mányi Albert Emlékházzal. Mindkét ingatlan aktív szerepet játszik az Országos Elnökség szervezési munkájában.

I. 1. Szabédi Emlékház

Az Emlékház könyv- és irattári gyűjteményének igazgatója dr. Bartha Katalin Ágnes, aki jelenleg gyermeknevelési szabadságon van.

I.1.1. Állomány

A tavalyi közgyűlés óta az állomány nem gyarapodott.

Ígéretet kaptunk a családtól, hogy Antal Árpád néhai filológus professzor irodalmi hagyatéka is állományunkba kerül.

I. 1. 2. Irattár

Az Emlékház irattára iránt egyre nagyobb az érdeklődés. Diákok keresik fel különböző szakdolgozataik megírása végett, de Magyarországról is érdeklődnek kutatók, egyetemi tanárok a levéltári állomány iránt. Az idén Szabédi László, Lőrinczi László, Nagy István, Domokos Géza hagyatékában folyt kutatás.

I.1. 3. Rendezvények, programok az Emlékházban

2012. május 11-én, a XXI. Szabédi Napok keretében megkoszorúztuk az Emlékház falán lévő emléktáblát és a résztvevők meglátogatták az emlékszobát.

2012. november 8-án a Domokos Géza Egyesülettel közösen egy emlékestre került sor, ahol Egyed Péter beszélgetett Domokos Péterrel, az Egyesület elnökével. Bemutatásra került az újra kiadott Domokos Géza: *Éveim, útjaim, arcaim* című kötete.

2012 októberében a Kolozs-megyei RMDSZ értelmiségi találkozót rendezett az Emlékházban.

2012. november 5-én civil szervezetek közötti megbeszélésre került sor az Emlékházban, melyet a Magyar Civil Szervezetek Erdélyi Szövetsége szervezett.

Az Emlékházban több alkalommal is próbált különböző programjaira a Homo Ludens Alapítvány bábcsoportja.

I. 2. Györkös Mányi Albert Emlékház

Az Emlékház vezetője Kós Katalin. Feladatköréhez tartozik a hagyaték ápolása, rendszerezése, a karbantartási munkálatok, folyamatos infrastrukturális fejlesztések kidolgozása és ezek gyakorlati kivitelezésének adminisztrálása, a Ház szükségleteinek beszerzése, az intézményben sorra kerülő rendezvények megtervezése, megszervezése és lebonyolítása. Ezek mellett ő foglalkozik az Emlékház közönségkapcsolatával, nyilvánosságszervezésével valamint – Ács Zsolt kollegánkkal együtt – az EMKE honlapjának szerkesztésével.

Az Emlékházban az elmúlt egy év alatt – hasonlóképpen az ezt megelőző két évhez – közel 3000 ember (felnőtt és gyermek) fordult meg, illetve vett részt a közel 60 rendezvényen.

Az elmúlt év folyamán további infrastruktúra-fejlesztésre is sor került az intézményben.

1. Az Emlékházban őrzött festmények, festett bútorok és a Steinway-zongora állapotromlása megelőzésének érdekében párásító berendezést szereztünk be, mivel 2010-ben a teremben végzett mérések alapján egyrészt nagyon száraznak minősült a levegő, másrészt egy év folyamán túlságosan nagyméretű volt a páratartalom-ingadozás, amely romboló hatást válthat ki az említett tárgyakra (a páratartalom 23-47% között ingadozott, az ideális értéknek pedig 40-60% között kell lennie).

2. Ez évben sikerült megvásárolnunk az előadások optimális lebonyolításához szükséges sötétítő függönyöket is a terem nyílászáróihoz.

Az idén megpályáztunk egy légkondicionáló berendezést is, ugyanis az Emlékház 2010-es újrainvitása óta rendezvényenként 50-85 fős közönség látogatja, amely létszám az idő múlásával egyre gyakrabban a 85 fő felé tolódik el. A műteremlakásból kialakított emlékház és művelődési központ Kolozsvár szívében, tehát rendezvényszervezés szempontjából igen előnyös helyen található. Hátránya az, hogy nyílászárói egyrészt egy igen forgalmas utcára, másrészt az utcáról egy üzlethelyiség felé átvezető folyosóra nyílnak. Ez a helyzet meggátolja azt, hogy – a beáramló zaj miatt – a rendezvények során szellőztetni lehessen. Lévén, hogy a légtér csupán 270 m³, percek alatt elfogy a friss levegő, ötszörösére emelkedik a széndioxid-szint, valamint 6-8 fokkal megemelkedik a hőmérséklet, amely meleg időjárásban szinte elviselhetetlenné teszi a teremben való tartózkodást. (A Sapiaientia EMTE Kolozsváron működő Környezettudományi Tanszéke munkatársai két rendezvény alkalmával készítették méréseket a terem levegőjének minőségére vonatkozóan – az említett értékek ezen mérések eredményei.) Esetenként az előadások közben szellőztető kényszerszünetet tartunk, azonban ez hosszú távon nem képezhet megoldást, mivel az előadások kárára történik. Az egyedüli megoldás egy olyan hangtalan klímaberendezés beszerelése volna, amely a rendezvények során folyamatosan frissíti az elhasznált levegőt, valamint megfelelő hőmérsékletet biztosít a teremben. Ez a megoldás igen fontos lenne az Emlékház hagyatékát képező tárgyak, valamint a Steinway-zongora állagának/állapotának megőrzése szempontjából is.

Az Emlékház állandó rendezvényei

A Györkös Mányi Albert Emlékház ötödik éve havonta (az iskolai év programjához igazodva) megrendezi a közérdeklődésnek örvendő JelesNapTár gyermekprogramot. A rendezvény a magyar néphagyomány jeles napjait eleveníti fel, megismertetve a résztvevőkkel az ezekhez kötődő szokásokat, énekeket, gyermekjátékokat, kézműves tevékenységeket. A programsorozat, amely Both Zsuzsa néprajzos, kézműves és Szabó Kinga tanító szaktudásának és lelkes munkálkodásának köszönhetően működik, nagy sikernek örvend a gyerekek és szülők, nagyszülők, de egyre inkább „csupán érdeklődő” felnőttek körében is. Az elmúlt év során tanulmányi kiszállásra is sor került a rendezvény keretében, valamint decemberben a résztvevők több intézménybe is elmentek „újévet kántálni”. Az elmúlt évadban három meghívottja is volt a sorozatnak.

Az Emlékházban további három rendezvénysorozat működik, szintén havonta (az egyetemi év programjához igazodva).

1. A 3. évadját járó *Ember és természet kollégium* keretében ismeretterjesztő előadásokra kerül sor; a sorozat összeállítója és házigazdája dr. Farkas György, a Sapiaientia EMTE tanára. Az előadók Kolozsváron élő, kiváló egyetemi tanárok, kutatók, szakemberek.

2. 2012 októberében indítottuk útjára a *Nyitott szemmel c. beszélgető est* sorozatot, amelynek meghívottjai olyan érdekes emberek, akik változatos munkájuk vagy kalandos életük során a hazaitól eltérő, más kultúrákkal is kapcsolatba kerültek, amelyeket – saját életük sokszínű tapasztalatai és emlékei mellett – megismertethetnek a közönséggel. A sorozat házigazdája, illetve a meghívottak beszélgető partnere Laczkó Vass Róbert, a Kolozsvári Magyar Színház

művésze, kiemelt médiapartnere pedig a Kolozsvári Rádió, amely a profi kihangosítás mellett egyben rögzíti, majd közvetíti is a beszélgetéseket, amelyeket később szándékunkban áll kötet formájában is megjelentetni.

3. 2013 januárjában egy újabb beszélgető sorozatot indítottunk ZeneSzó címen. A gondolatot természetesen az Emlékház Steinway-zongorája adta. Az estek beszélgetőpartnere Horváth Zoltán, Kolozsvár jeles zongoraművésze és -tanára. A sorozat során lehetőséget kívánunk teremteni a közönség számára a hangversenyeken, kamaraesteken, operaesteken megismert előadóművészekkel való személyesebb kapcsolat megteremtésére.

Fenti rendezvényeinkről részletesebb tájékoztatást nyújtunk alábbi táblázatunkban.

2008 májusa óta hetenként egy, 2012 októbere óta hetenként két alkalommal jogatanfolyam működik a Házban.

Az intézmény eddigi, valamint további rendezvényeiről az EMKE honlapján, ezen belül a címdoldalon, valamint az Emlékház rendezvény-archívumában, programtervezetében és fotóarchívumában tájékozódhatnak az érdeklődők. Az Emlékház 2010-ben csatlakozott a Facebook közösségi portálhoz, amelynek keretében jelen pillanatban 1310 ismerőse van, akik folyamatos tájékoztatást kapnak az intézmény tevékenységéről és az itt sorra kerülő rendezvényekről, fényképek kíséretében.

Az év további részére betervezett programjaink közül az alábbiakat emeljük ki:

Gally A. Katalin festőművésznő munkáiból, Makkai Piroska fametszeteiből valamint Venczel Attila képzőművész maszkjaiból rendezünk kiállítást. Vendégünk lesz Nádasdy Borbála grófnő a Nyitott szemmel estek keretében, valamint a németországi Ensemble Tedesco vonósnyegyes a Kolozsvári Magyar Napok alkalmával. Bemutatjuk Jakab Ilona festőművésznőnek az Emlékház hagyatékában fellelhető munkáit. Két Györkös Mányi Albert-kiállítást nyitunk meg: egyiket a zenetanár-festőművész halálának 20. évfordulója tiszteletére, másikat pedig a művész Kalevala-ihlette festményeiből. Kós Károlyra emlékezünk egész napos rendezvény keretében.

A fentiekén kívül további rendezvények állnak egyeztetés alatt.

Az Emlékház médiapartnerei: Szabadság-, Új Magyar Szó-, Krónika napilapok, Agnus Rádió, Kolozsvári Rádió magyar adása, Paprika Rádió, Kolozsvári TV magyar adása, Erdélyi Magyar Televízió, Duna TV, hirhatar.ro, Transindex, erdely.ma, nemtv.ro hírportálok.

Az Emlékház programjait különféle levelezési listákon és közösségi portálokon is ismertetjük.

Alkalmi rendezvények az Emlékházban

2012 áprilisától a következő rendezvényekre került sor:

IDŐPONT	RENDEZVÉNY	SZERVEZŐ
2012		
Április 18.	Matizzal Albániában – Tóth Orsolya fotográfus, operatőr fotókiállítással egybekötött útibeszámolója. A kiállítást bemutatja dr. Farkas György fotográfus.	EMKE – GYMAE
Április 19.	Népfelvilágosító törekvések Erdélyben a 19. század első felében – Dr. Fehér Katalin, az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar Neveléstudományi Intézet Andragógia Tanszéke tanárának előadása.	EMKE – GYMAE, Romániai Magyar Népfőiskolai Társaság
Április 26.	Szent földünk rajza – a Kárpát-medence szakrális felépítése – Balla Ede-Zsolt székelyudvarhelyi író, szakrális földrajz kutató könyvbemutatóval egybekötött előadása. Az előadó Szent földünk rajza című könyvét bemutatja és a szerzővel beszélget Szabó Attila, a székelyudvarhelyi MÁS Rádió főszerkesztője.	EMKE – GYMAE
Április 27.	JelesNapTár – Szent György hava (gyermekprogram). (4. évad, 8.)	EMKE – GYMAE
Május 3.	Kiállítás Domján József (Budapest, 1907.–New York, 1992.), Munkácsy- és Kossuth-díjas képzőművész fametszeteiből. A kiállítást megnyitja: dr. Tarján Gábor néprajzkutató, a Magyar Képzőművészeti Egyetem ny. tanára. A sárospataki gyűjteményt bemutatja: Bordás István, a Sárospataki Képtár vezetője.	EMKE – GYMAE, Amerikai Magyar Múzeum, Sárospataki Képtár
Május 10.	Az ember mint Teremtő Teremtmény. Az önmagunkért vállalt felelősség – Nagy Botond gyógyító előadása.	EMKE – GYMAE
Május 16.	Az Ember és természet előadássorozat keretében (2. évad, 8.): Természetvédelem a biológián túl – Vizauer Csaba ökológus előadása. Házigazda: dr. Farkas György.	EMKE – GYMAE
Május 17.	Válogatott történetek kolozsvári örmény sportolókról.	Armenia Örménymagyar Baráti Társaság, Bálint Tibor Baráti Társaság
Május 30.	Tiberius Simu (tenor) és Silvia Sbârciu (zongora) Shumann-dalestje.	EMKE – GYMAE
Június 1.	A JelesNapTár arcai – Farkas Bálint fotókiállítása. Megnyitja: Tóth Orsolya fotográfus.	EMKE – GYMAE
Június 9.	Előadás erdélyi templomokról.	Köváry László Honismereti Kör

Június 12.	Horváth Zoltán zongoratanár növendékeinek zongoraestje (Sigismund Toduță Zenelíceum).	Horváth Zoltán
Június 25.	Burcă Renata zongoraestje (a Gh. Dima Zeneakadémia végzős növendéke).	Burcă Renata
Június 29.	Kamaraest. Fellépnek: Bálint Zsuzsanna és Elekes Viola, a Gh. Dima Zeneakadémia ének szakos hallgatói. Zongorán kísér: Diószegi Benjámín.	Bálint Zsuzsanna
Augusztus 14.	A Kolozsvári Magyar Napok keretében: Régmúlt idők szép melódiái – operett- és sanzonest a Trio Interbelique előadásában. A trió tagjai: Mild Gerhard (bariton), Frăteanu Ștefana (szoprán) és Flavia Simina (zongora).	EMKE – GYMAE
Augusztus 15.	A Kolozsvári Magyar Napok keretében: Az élő Györkös Mányi Albert – emlékest a zenetanár-festőművész születésének 90. évfordulója tiszteletére. Kiállítás megnyitó a képzőművész magántulajdonban található festményeiből. Kerekasztal-beszélgetés keretében emlékezik a klarinéttanárra, a festőművészre, a barátira, az emberre: Guttman Mihály, Kántor Lajos (egyben moderátor is), Kiss János, Kötő József, Murádin Jenő. Vetítésre kerül Xantus Gábor 1992-ben forgatott Hó alatt álom című, Györkös Mányi Albertről készült portréfilmje. Közreműködik: Incze Róbert klarinéton, Munkácsi Dóra zongorán.	EMKE – GYMAE
Augusztus 20.	A Kolozsvári Magyar Napok keretében: Oláh Boglárka (zongora) és Oláh Mátyás (gordonka) kamarazene estje.	Oláh Boglárka, EMKE – GYMAE
Szeptember 13.	Örménymagyarok kincses Kolozsvárért – kincses Kolozsváron. Emlékest Petelei István író születésének 160-ik évfordulója alkalmából. Előadások: Nagy Béla: Petelei István, a közíró; Dávid Gyula: Petelei István szépirodalmi munkássága. Közreműködnek: Márkos Albert, Lászlóffy Réka, Mórítz Kinga, Széman Emese Rózsa.	Arménia Örménymagyar Baráti Társaság, GYMAE
Szeptember 14.	JelesNapTár – Szent György hava (gyermekprogram). Látogatás az Erdélyi Néprajzi Múzeum szabadtéri részlegébe, Fodor Attila muzeológus vezetésével. (5. évad, 1.)	EMKE – GYMAE
Október 2.	Örmény ládafia – kaftán a divatban – Simó Júlia ruhakiállításának megnyitója. A kiállítást bemutatja: Kalamár György. A megnyitó alkalmával vetítésre kerül Kalamár Gáspár Gábor Örményországról készült kisfilmje.	EMKE – GYMAE

Október 10.	Az Ember és természet előadássorozat keretében (3. évad, 1.): Gyógynövények jelenidőben – Macalik Ernő biológus előadása. Házigazda: dr. Farkas György.	EMKE – GYMAE
Október 19.	JelesNapTár – Mindszent hava (gyermekprogram). (5. évad, 2.)	EMKE – GYMAE
Október 24.	Meder – Lelkes A. Gergely festőművész (Budapest) kiállítása. Megnyitja: Lőrincz Ildikó művészettörténész.	EMKE – GYMAE
Október 25.	Nyitott szemmel – beszélgető est sorozat (1.). Mottó: Én elmentem Afrikába fél pénzzel... Meghívottak: Halmen Balázs, Somai László. Házigazda: Laczkó Vass Róbert.	EMKE – GYMAE
Október 30.	In memoriam Papp Tibor. Emlékest a kiváló, érdemes zongoratanár halálának egy éves évfordulója alkalmával. Házigazda: Kiss B. Edith. Közreműködnek: Albert Júlia és Sebesi Karen Attila színművészek, valamint volt növendékek: Balaskó Balázs, Felseghi Alexandra, Fülöp Tímea, Kiss Levente, Kolcsár Péter, Kovács Dalma, Köpeczi Sándor, Kulcsár Szabolcs, Maistorovici Sanda, Moldovan Ovidiu, Moldován-Sebesi Tündér, Starmüller Éva, Venczel Péter, Veress Gáspár, Veress Orsolya.	EMKE – GYMAE
November 8.	Az elfelejtett Mongólia – Pikulski Anna útibeszámolója.	EMKE – GYMAE
November 14.	Az Ember és természet előadássorozat keretében (3. évad, 2.): Természet hangja, zene hangja – Márkos Albert hegedűművész előadása. Házigazda: dr. Farkas György.	EMKE – GYMAE
November 17.	Megemlékezés Áprily Lajos születésének 125. évfordulója alkalmából.	Kőváry László Honismereti Kör
November 21.	Pantheon Transsilvanicum – Takács Gábor grafikus kiállításának megnyitója és grafikai mappájának bemutatója. Méltatja: Németh Júlia műkritikus. Közreműködnek: Béres Melinda és Márkos Albert hegedűművészek.	EMKE – GYMAE
November 22.	Nyitott szemmel – beszélgető est sorozat (2.). Mottó: Doktor Fehér Ember. Meghívott: dr. Turóczi Ildikó. Házigazda: Laczkó Vass Róbert.	EMKE – GYMAE
November 23.	JelesNapTár – Szent András hava (gyermekprogram). Meghívott: Szilágyi Anna melegföldvári adatközlő. (5. évad, 3.)	EMKE – GYMAE

November 30.	Kora esti divertimento – a Budapesti Fesztiválzenekar és a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekarának művészeiből alakult vonósnégyes kamaraestje. Fellépnek: Gál-Tamási Mária és Gál-Tamási Zsombor (hegedű), Bányai Miklós (brácsa), Kertész György (cselló), valamint Vermesy András zongoraművész (Berlin). Elhangzanak Balla Zsófia Könczei Árpád zenedarabjai elé írt versei, valamint vetítésre kerülnek Plugor Judit azon festményei, amelyek a hegedűduók megszületését ihlették.	EMKE – GYMAE
December 12.	Az Ember és természet előadássorozat keretében (3. évad, 3.): A fényreszabott tér-idő – dr. Néda Zoltán, a BBTE Fizika Kara tanárának előadása. Házigazda: dr. Farkas György.	EMKE – GYMAE
December 13.	Nyitott szemmel – beszélgető est sorozat (3.). Mottó: Zarándoklás önmagunkhoz. Meghívott: msgr. Jakab Gábor. Az est keretében megnyílik Laczkó Vass Róbert Jeruzsálem kapujában c. fotókiállítása. Házigazda: Laczkó Vass Róbert.	EMKE – GYMAE
December 27.	JelesNapTár – Karácsony hava (gyermekprogram). Karácsonyi-újévi kántálás. Helyszínek: Kolozsvár – Belvárosi Unitárius Egyház, Szabadság Szerkesztőség, Györkös Mányi Albert Emlékház. (5. évad, 4.)	EMKE – GYMAE
2013		
Január 9.	Az Ember és természet előadássorozat keretében (3. évad, 4.): A természetben elrejtett információ – Zsigmond Andrea, a Sapientia Tudományegyetem kémia tanárának előadása. Házigazda: dr. Farkas György.	EMKE – GYMAE
Január 16.	ZeneSzó – zenés beszélgető est sorozat (1.). Meghívott: Béres Melinda hegedűművész. Moderátor: Horváth Zoltán.	EMKE – GYMAE
Január 18.	JelesNapTár – Boldogasszony hava (gyermekprogram). Meghívott: Hideg Anna néni, ördögösfüzesi énekes és mesemondó. (5. évad, 5.)	EMKE – GYMAE
Január 24.	Nyitott szemmel – beszélgető est sorozat (4.). Egy demokrata dikta-túrái. Meghívott: Lukács Csaba, a Magyar Nemzet újságírója. Házigazda: Laczkó Vass Róbert.	EMKE – GYMAE
Február 2.	Életutak, példamutató egyéni sorsok környezetünkben. Berde Áron útja a természettudományoktól a közgazdaságtig – Gaal György előadása.	Kőváry László Honismereti Kör

Február 8.	JelesNapTár – Böjtelő hava (gyermekprogram). (5. évad, 6.)	EMKE – GYMAE
Február 9.	Hány nyelven beszél a zene? – Nagy Ibolya komolyzenei műsora az Agnus Rádió 10. születésnapja alkalmával megrendezett Közösségi Nap keretében.	Agnus Rádió
Február 13.	Az Ember és természet előadássorozat keretében (3. évad, 5.): A Föld, a vulkánok bolygója – dr. Szakács Sándor, a Sapientia EMTE geológia tanárának előadása. Házigazda: dr. Farkas György.	EMKE – GYMAE
Február 14.	Dunca Ligia (hegedű) és Diószegi Benjamin (zongora) előadóstje. Zongorán kísér: Cipriana Gavrișiu.	Diószegi Benjamin
Február 20.	ZeneSzó – zenés beszélgető sorozat (2.). Meghívott: Pataki Adorján tenor, a Kolozsvári Magyar Opera magánéneke. Moderátor: Horváth Zoltán.	EMKE – GYMAE
Február 27.	Fény, mozgás, megosztás. A kolozsvári Média-kör projektzáró kiállítása.	Vizualitas Műhely, GYMAE
Február 28.	Nyitott szemmel – beszélgető est sorozat (5.). Himalája, családi vállalkozásban. Meghívott: Bánhegyesy Csaba hegymászó és lánya, Bánhegyesy Nóra Orsolya. Házigazda: Laczkó Vass Róbert.	EMKE – GYMAE
Március 2.	Megemlékezés az 1848-49-es szabadságharc kitörésének 165. évfordulója alkalmából. Előadás és vetítés.	Köváry László Honismereti Kör
Március 7.	Balázs Ernő festészeti kiállítása. Megnyitja: Orbán István képzőművész. Közreműködik: László Lilla.	EMKE – GYMAE
Március 13.	Az Ember és természet előadássorozat keretében (3. évad, 6.): Kullancsok és kórokozók – dr. Dáné László állatorvos előadása. Házigazda: dr. Farkas György.	EMKE – GYMAE
Március 14.	Nyitott szemmel – beszélgető est sorozat (6.). Amerika Janus-arca. Meghívott: Hantz Lám Irén földrajzi szakíró és Somai László ügyvéd. Házigazda: Laczkó Vass Róbert.	EMKE – GYMAE
Március 20.	ZeneSzó – zenés beszélgető sorozat (3.). Meghívott: Rónai István zongoraművész, zene író, egyetemi tanár. Moderátor: Horváth Zoltán.	EMKE – GYMAE
Március 22.	JelesNapTár – Böjtmás hava (gyermekprogram). Széman Rózsa (Szilágyszomlyó) hímeztőjés-kiállítása. (5. évad, 7.)	EMKE – GYMAE

Március 27.	Páll Lajos emlékest és -kiállítás a festőművész születésének 75. évfordulója tiszteletére. A kiállítást méltatja: Kántor Lajos. Közreműködnek: Sebesi Karen Attila színművész, Diószegi Benjamin zongoraművész, Oláh Mátyás gordonkaművész.	Hantz Lám Irén, László Miklós, GYMAE
Április 4.	Könyv Kovács Attiláról. A Korunk kiadásában megjelenő, Kovács Attila operaénekes életútját ismertető beszélgetőkönyv bemutatója. Közreműködik: Laskay Adrienne, a könyv szerzője; Kovács Attila; Angi István, a könyv előszavának írója; Demény Péter, a Prospero Könyvek sorozat szerkesztője; Szép Gyula, a Kolozsvári Magyar Opera igazgatója.	Korunk–Komp-Press, GYMAE
Április 10.	Az Ember és természet előadássorozat keretében (3. évad, 7.): Miért mos a szappan? Adszorpciós jelenségek – dr. Farkas György, a Sapientia EMTE Környezettudomány és Művészeti Kara tanárának előadása.	EMKE – GYMAE

2012. november 2-án nagysikerű kiállítás nyílt a szamosújvári Téka Alapítványnál, Györkös Mányi Albertnek az Emlékházban őrzött festményeiből. A kiállítást Dáné Tibor Kálmán, az EMKE elnöke nyitotta meg.

Megjegyezzük, hogy az elvégzendő munkák és feladatok mennyiségéhez képest az Emlékház egyetlen állandó alkalmazottja nem elegendő. 2012 októbere óta önkéntes diákok segítségével sikerül valamelyest pótolni a munkaerőhiányt.

A következő személyeknek mondunk köszönetet az Emlékház javára végzett önkéntes, önzetlen munkájukért: Balla Zoltán, Both József, Both Zsuzsanna, Bedő Izabella, Csergő Beáta, Demeter András, Dóczy Áron, Farkas György, Fogarasi Orsolya, Kiss László, László Miklós, Molnár Ferenc, ifj. Starmüller Géza, Szabó Kinga, Tóth Orsolya, Vass Róbert, Vincze Tekla. Rajtuk kívül köszönet illeti mindazokat, akik alkalmanként segédkeznek rendezvényeink lebonyolításában.

I.3. Az EMKE hagyományos programjai

Az EMKE Országos Elnöksége, a Korunk Akadémiával, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága-Anyanyelvi Konferenciával, a Romániai Magyar Népfőiskolai Társasággal és a szabédi Unitárius Egyházközséggel közösen 2012. május 11-12-én, Kolozsváron és Szabédon rendezte meg a *XXI. Szabédi-napokat*, melynek konferenciáját ez alkalommal *Szabédi és a Termés köre* címmel tartották. A rendezvény keretén belül sor került a Szabédi-emlékházon lévő emléktábla, valamint a házsongárdi temetőben található Szabédi-sír megkoszorúzására is. Május 12-én a szabédi unitárius templomban Dáné Tibor Kálmán EMKE-elnök tartott emlékbeszédet.

Minden januárban, a Magyar Kultúra Napjának apropóján, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet díjátadó ünnepséget szervez Zentán, ahol a Kárpát-medencei magyar közművelődési ernyőszervezetek együtt ünneplik a Himnusz születését, és ebből az alkalomból egyeztetik évi közös rendezvényeiket is. Az idén január 18-20 között került sor a rendezvényre, melyen – a hagyományokhoz híven – az EMKE küldöttsége is részt vett. Az Egyesületünk ez alkalommal díszoklevelet adott át Hajnal Jenőnek, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet igazgatójának, abból az alkalomból, hogy az EMKE 2012-ben tiszteletbeli taggá választotta. Zentán találkozóra került sor a Nemzeti Erőforrás Minisztériuma kulturális államtitkársága közművelődési főosztályának újonnan kinevezett vezetőjével, Beke Mártonnal. A megbeszélés során szóba került a Kárpát-medencei Kulturális Kerekasztal újraindítása. E rendezvénnyel párhuzamosan zajlott Zentán a Magyar Szín-játékos Szövetség vándorgyűlése, amelyen szintén képviseltettük magunkat.

Szintén a Magyar Kultúra Napja alkalmából, immár hagyományosan – a Romániai Magyar Dalosszövetséggel és a Törökvgási Református Egyházközséggel közösen – január 19-én kórustalálkozót szerveztünk Kolozsváron, a Dónát-negyedi Makovecz-féle templomban. Január 20-án Nagybányán, majd pedig Máramarosszigeten került sor hasonló kórustalálkozókra.

A kovásznai Kőrösi Csoma Sándor Kulturális Egyesület áprilisban hagyományosan Kőrösi-napokat szervez, amelynek keretében tematikus képzőművészeti kiállítást is rendeznek. Ennek a kiállításnak társszervezői vagyunk, amennyiben a kolozsvári régió képzőművészeinek alkotásait az EMKE-Szabédi László Emlékházban gyűjtjük össze, és juttatjuk el Kovásznára, a kiállítás színhelyére.

Kolozsvárról szervezzük, a Romániai Magyar Népfőiskolai Társasággal és a Közép-erdélyi Magyar Művelődési Intézettel közösen a hagyományos Aranyosgyéresi Népfőiskolát, melyre az idén 2013. február 18-22. között került sor. Egy héten keresztül minden nap más-más szakelőadót juttattunk ki erre a szórványtelepülésre, akik különböző témakörökben tartottak előadást.

I.4. Országos és nemzetközi kitekintésű rendezvények

Az elmúlt esztendő egyik legjelentősebb EMKE programjaként 2012. szeptember 28-29-én megrendeztük a Romániai Magyar Házak II. Találkozóját. Ebben a programban partnerünk volt az EMKE Észak-Magyarországi Képvisellete, melyet válllvetve két intézmény működtet Sárospatakon: A Művelődés Háza és Könyvtára, valamint a helybéli Népfőiskolai Egyesület. A rendezvény anyagi támogatója az RMDSZ Főtítkársága volt. A találkozón számba vettük a hazai Magyar Ház-hálózat építésének eddigi eredményeit, mit valósítottunk meg 2009, az első találkozó óta eltelt időszakban, ugyanakkor cselekvési programot beszéltünk meg az elkövetkezendő időszakra. A rendezvényen alkalma volt minden magyar ház képviselőjének bemutatkozni és elmondani eddigi megvalósításait, jövőbeni terveit. Ugyancsak a Magyar Ház-program keretében az RMDSZ Társadalomszervező Főosztályával közösen

elkészítettünk egy újabb felmérést ezen intézmények jelenlegi állapotáról. Jelenleg az eredmények feldolgozása folyik.

Továbbá: az EMKE együttműködik a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal (KKK) programmal. A program intézményi képviselői: Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet, Muravidéki Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, a CSEMADOK Művelődési Intézete, az EMKE Közép-Erdélyi Magyar Művelődési Intézete. A program két éven keresztül parkoló pályán volt, várta a magyarországi kultúrpolitikai fejleményeket. 2013 januárjában a helyzet kibillenni látszik a holtpontról: mint jeleztük, a zentai találkozón, az Emberi Erőforrások Minisztériumának főosztályvezetőjével közösen, a Kárpát-medencei kulturális ernyőszervezetek a KKK újraindítása mellett döntöttek. 2013. február 6-án a KKK programot képviselő intézmények találkoztak Budapesten a Magyarok Házában, és – az Emberi Erőforrások Minisztériuma közművelődési főosztályának képviselőjével együtt – egy idei esztendőre szóló cselekvési tervet dolgoztak ki.

I.5. Az EMKE Észak-magyarországi Képviseletével közösen megrendezett programok

2009 óta működik Sárospatakon az EMKE Észak-Magyarországi Képviselete. Helyileg A Művelődés Háza és Könyvtára épületében működik, az intézet részéről Csatlósne Komáromi Katalin igazgató asszony, valamint Bordás István művelődésszervező képviseli. Az eltelt közel négy év alatt számtalan közös rendezvényt bonyolítottunk le, gazdag szakmai tartalommal töltöttük meg ezt a kapcsolatot. A múlt közgyűlés óta eltelt időszak is gazdag a közösen megrendezett kulturális eseményben.

2012 májusában Kolozsváron, a Györkös Mányi Albert Emlékházban rendeztünk Domján József, Amerikában élt magyar származású grafikus művész munkáiból kiállítást, (lásd Györkös Mányi Albert Emlékház beszámolót), június 21-én ugyanezt a kiállítást a Nagybányai Teleki Magyar Házban is megnyitottuk.

2012. szeptember 27-én a kolozsvári Apáczai Csere János Elméleti líceumban megrendeztük a Rajztanárok Zemplén Megyei Körének a kiállításának megnyitóját, ahol számos, Észak-Magyarországon élő rajztanár művét tekinthették meg az érdeklődők.

2012. október 19-én a vajdahunyadi Magyar Házban Sipos Pál konferenciát szerveztünk, ahol Kiss Endre, a Kazinczy Társaság elnöke, Egyed Péter, a BBTE filozófia professzora, Vetési László, az Erdélyi Református Egyházkerület szórványelkésze tartott előadást nagy erdélyi elődünkről. A konferencia résztvevői meglátogatták Tordost, Dévát, Vajdahunyad várát, és a Csernakeresztúri bukovinai csángó telepet.

2013. március 22-23-án az EMKE képviselete részt vett Sárospatakon a *Makovecz Imre épületeinek közösségformáló ereje* című konferencián, valamint *Makovecz Imre templomai és Makovecz Imre és Sárospatak* című kiállítások megnyitóján.

A sárospataki székhelyű észak-magyarországi EMKE-képviselet aktív szerepet vállalt az EMKE égisze alatt a Magyar Ház hálózat-kiépítésében. A Képviselet Magyarországon akkreditáltatott egy kulturális programot, amelynek keretében anyaországi népművelők szakmai továbbképzés keretében látogatnak romániai Magyar Házakat és ismerkednek a szórványmagyarság művelődési életével. 2013. március 7-9-én például a Kulturális Központok Országos Szövetségének egy csoportja vett részt egy ilyen programon. További csoportok érkezését várjuk az év folyamán.

Szintén az EMKE Észak-magyarországi Képviselete közvetítésével néhány magyar ház képviselője részt vesz *A népfőiskolák együttműködése Európában* elnevezésű képzési projektben, melyet a Bihari Szabadművelődési Központ pályázott meg, szakmai háttérét a Debreceni Egyetem Andragógiai Tanszéke biztosítja. A 2012 őszén kezdődött és 2014

tavaszaig tartó képzési programon a választói Kallós Zoltán Alapítvány, a szamosújvári Téka Alapítvány és a Nagybányai Teleki Magyar Ház képviselői vesznek részt. A képzés három tematikában ad oklevelet a résztvevők részére, mégpedig *A felnőttképzés módszertana, A kulcskompetencia fejlesztés*, valamint az ezekkel kapcsolatos gyakorlati jellegű műhelymunkák. A képzések színhelyei: Berettyóújfalú, Sárospatak, Válaszút.

I.6. Programok, rendezvények, EMKE képviselő

A Pécsen működő Hátáron Túli Magyarorságot Alapítvány 2012. május 23-24-én ünnepelte fennállásnak 20. évfordulóját. Ezen az összejövetelen egy EMKE-delegáció is részt vett, Egyesületünk elnöke a *Kulturális tőke – társadalmi haszon* elnevezésű szakmai fórumon előadást is tartott. Ezen a pécsi rendezvényen az EMKE jubileumi díszoklevélben részesült.

A Kárpát-medencei kitekintésű Civil Egyeztető Tanács – CET leányfalui találkozóján is részt vett az EMKE elnöke, melyet 2012. május 24-25-én tartottak. A szervezet célja, feladatai, működési rendje, szervezeti struktúrája került megbeszélésre az összejövetelen.

2012. május 28-án Kötő József EMKE-főtanácsos emlékbeszédet tartott a Kolozs megyei Keszűben megrendezésre került, Kiss Jenő költőre emlékező centenáriumi ünnepségen.

2012. június 24-én Galgón, a helyi református szórvány egyházközség szervezésében Daday Lorándra és Bárd Oszkárra emlékeztek, amelyen az EMKE képviselője is részt vett.

2012. június 30-án a hagyományos Szentlászlói Kórustalálkozó az EMKE védnöksége alatt zajlott, ahol az Egyesület elnöke díszbeszédet is mondott.

2012. október 31-én Hollandia bukaresti nagykövetségének képviselői tájékoztató jellegű látogatást tettek az EMKE-nél. A találkozóra a Györkös Mátyás Albert Emlékházban került sor.

2012. november 2-án a Györkös Mátyás Albert Emlékház képállományából egy kiállítást nyílt meg a szamosújvári Téka Alapítványnál. A megnyitót az EMKE elnöke tartotta.

2012. november 7-én Nagyszebenben a Pro Cultura Hungarica rendezvénysorozat gáláján az EMKE képviselője is részt vett, elnöke köszöntő beszédet tartott.

2012. november 12-én a Kulturális Autonomia Tanács közművelődési szakbizottságának munkálataiban vettünk részt.

2012. november 28-án a Báthory István Elméleti Líceum Klub Galériájának szervezésében bemutatásra került Veress Ferenc és László Miklós *Régi és új Kolozsvár c.* fényképképzőművészeti kiállítása. Az állomány az EMKE tulajdona, a kiállítást Egyesületünk elnöke nyitotta meg.

Együttműködünk még a hagyományosan évenként megrendezésre kerülő Zsoboki Nyári Alkotótáborral, a nemrég Kolozsváron megnyílt STARS Képzőművészeti Galériával.

Együttműködési megállapodást írtunk alá a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem kolozsvári Természettudományi és Művészeti Karával, amelynek értelmében a Kar fotó, film és média szakos hallgatói szakmai gyakorlatként az EMKE rendezvényein rendszeresen fotóznak. Ezt különösen a Györkös Mátyás Albert Emlékház programjain tudjuk nagyon jól hasznosítani.

Az EMKE elnöke többször is vendége volt a Kolozsvári Televíziónak és rádiónak, valamint meghívottja volt a Paprika Rádiónak és az Agnus Rádiónak is.

Az elmúlt esztendőben az EMKE a következő elismerésekben részesült:

- A pécsi Határon Túli Magyarságért Alapítvány Nemzeti Díja
- Az Elkötelezett Civil Mozgalom Díja – Pro Kolozs megye Egyesület és Kolozsvár Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala
- Emléklap a III. Kolozsvári Magyar Napokon való részvételért

I.7. További tervek

További feladataink közé tartozik a Magyar Ház-hálózat építése. Az EMKE Észak-magyarországi Képvisellete segítségével egy EU-s pályázatok megírását elősegítő tréninget akarunk szervezni az év második felében, amennyiben sikerül pályázati úton anyagi alapokat szerezni rá. A Kovászna Megyei Művelődési Központtal tervezzük a Magyar Házak vezetőinek látogatását székelyföldi művelődési házakba. Folytatjuk a magyarországi művelődés-szervezők erdélyi Magyar Házak működését megismerő akkreditált programját.

Partnerei vagyunk az idén is a Kolozsvári Magyar Napok rendezvényeinek, ebben az EMKE-t a Györkös Mányi Albert Emlékház, mint kulturális központ, képviseli.

A Szabédi László Emlékház irodalmi hagyatékát is tovább kívánjuk bővíteni. Sajnálatos módon könyvtárállományt helyszűke miatt már nem tudunk fogadni, ellenben szívesen várunk más jellegű (kézirat, levelezés, jegyzetek stb.) írói hagyatékot.

Továbbra is programunkban szerepel az EMKE tulajdonában lévő ingatlanok átadása azoknak a civil szervezeteknek, amelyek közvetlenül használják az épületet. Ez anyagi költségekkel is jár, amit minden alkalommal az érintett civil szervezettel közösen kívánunk megoldani.

Tervezzük a Györkös Mányi Albert Emlékház légkondicionáló berendezésének a megoldását, amely jelentősen hozzájárulna az épületben folyó tevékenységek komfortosabbá tételéhez, különösen a nyári időszakban.

Tervezzük az Egyesület könyvkiadói tevékenységének kibővítését.

I.8. Partnerszervezeteink

Az elmúlt időszakban az EMKE Országos Elnöksége a következő egyesületekkel, civil szervezetekkel és intézményekkel működött együtt a különböző programok lebonyolítása során:

– **hazaiak:** Romániai Magyar Dalosszövetség, Kriza János Néprajzi Társaság, Romániai Magyar Zenetársaság, Barabás Miklós Céh, Romániai Magyar Népművészeti Szövetség, Romániai Magyar Népfőiskolai Társaság, Közép-Erdélyi Magyar Művelődési Intézet, Erdélyi Magyar Filozófiai Társaság, Kallós Zoltán Alapítvány, Téka Alapítvány, Heltai Gáspár Könyvtári Alapítvány, Kolozsvár Társaság, Korunk Stúdió, Homo Ludens Alapítvány, Lucian Blaga Központi Egyetemi Könyvtár, Kőváry László Honismereti Kör, a nagyenyedi dr. Szász Pál Magyar Ház, Teleki Magyar Ház Nagybánya, a medgyesi EMKE Millennium Ház, Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem Erdélyi Köre, a kalotaszegi Bokréta Kulturális Egyesület, a kovásznai Körösi Csoma Sándor Közművelődési Egyesület, Domokos Géza Egyesület, Kovászna Megyei Művelődési Központ, Hargita Megyei Kulturális Központ, Törökvágási Református Egyházközség, Kolozsvár Belvárosi Unitárius Egyházközség, Bethlen Kata Diakóniai Központ, Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet, Aranyosvidéki Népfőiskola, Tamási Áron Kulturális Egyesület (Farkaslaka), Magyar Civil Szervezetek

Erdélyi Szövetsége, Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, az RMDSZ Főtitkárságának Kulturális Főosztálya, valamint Társadalomszervező Főosztálya;

– **határon túliak:** EMKE Észak-Magyarországi Képviselője – Sárospatak, Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (KIM), Nemzeti Erőforrás Minisztérium – Kulturális Államtitkárság, Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága – Anyanyelvi Konferencia, Millenáris Központ – Budapest, Magyar Népművelők Szövetsége, Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet – Budapest, Civil Összefogás Fórum, Sárospataki Népfőiskolai Egyesület, A Művelődés Háza és Könyvtára – Sárospatak, Határon Túli Magyarorságot Alapítvány – Pécs, Csemadok (Felvidék), a Csemadok Magyar Művelődési Intézete, Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, Vajdasági Magyar Kulturális Szövetség, Alsólendvai Magyar Művelődési Intézet (Muravidék), Európa Ház – Kárpátalja, Magyar Értelmisségek Kárpátaljai Közössége.

II. KIADVÁNYOK

Eseménynaptár 2013. Kiadta: RMDSZ Főtitkárságának Kulturális Főosztálya, Communitas Alapítvány; az EMKE Országos Elnöksége részt vett az adatgyűjtésben.

Dáné Tibor Kálmán: *Gondolatok Erdély nem „kötött parancsra” működő iskolájáról.* Kiadta: Romániai Magyar Népfőiskolai Társaság, Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület, Közép-erdélyi Magyar Művelődési Intézet. Kolozsvár 2013.

Györkös Mátyás Albert Emlékház – Casa Memorială Györkös Mátyás Albert – The Györkös Mátyás Albert Memorial House, háromnyelvű ismertető, II. kiadás.

Hat különféle könyvjelző, amelyeken Györkös Mátyás Albert festmény-részletek láthatók. Megjelent a zenetanár-festőművész születésének 90. évfordulója alkalmával.

III. DÍSZOKLEVELEK, OKLEVELEK

Az idén januárban, a hagyományos Kárpát-medencei Magyar Kultúra Napja találkozón Zentán, Hajnal Jenőnek, a Zentai Magyar Művelődési Intézet igazgatójának átadtuk az EMKE tiszteletbeli tagsággal járó díszoklevelét.

Munkájuk elismeréseként, a kistérségekben kiváló közművelő tevékenységet folytató személyeknek 12 oklevelet bocsátottunk ki Kolozs, Hargita, Kovászna, Brassó, Maros, Szilágy, Szatmár, Arad és Temes megyékben.

IV. ADMINISZTRATÍV ÜGYEK

A szervezet életében ez a folyamat kettős: egyrészt az egyesület saját belső életének adminisztrációja, másrészt a társszervezetekre (és nem csak) is kiható adminisztráció. Ezért a munkáért az Országos Elnökség részéről elsősorban Ács Zsolt felelt.

IV. 1. Belső adminisztráció

Az Egyesület belső adminisztrációját részben a vagyoni helyzet állandó igazgatása, az intézményi működést biztosító források megszerzése és ezen alapoknak szakszerű és hatékony elköltése, elszámolása jelenti.

IV. 2. Közösségi kihatású adminisztráció

A közösségi kihatású adminisztráció igencsak sokrétű.

A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium – KIM *Nemzeti Jelentőségű Intézmények* támogatási programja keretén belül a Magyar Házak működését biztosító részbeni támogatások lebonyolítását (az alapok fogadása, banki úton történő szétosztása, az elszámolások összesítése és Miniszterelnöki Hivatalba való továbbítása) az EMKE Országos Elnöksége végezte.

Az EMKE elnöke révén részt vettünk a Communitas Alapítvány művelődési szaktestületének döntéshozatalában.

Kapcsolatépítésre törekszünk a különböző társszervezeteink között, valamint a társszervezetek és külföldi partnerintézményeink között.

V. MÉDIAPARTNEREK

Munkánkat támogatták: Szabadság-, Új Magyar Szó-, Krónika napilapok, Erdélyi Napló, Agnus Rádió, Kolozsvári Rádió magyar adása, Paprika Rádió, Kolozsvári TV magyar adása, Erdélyi Magyar Televízió, Bukaresti TV magyar adása, hirhatar.ro, Transindex, erdely.ma, nemtv.ro hírportálok.

Ugyanakkor az EMKE programjait különféle levelezési listákon és közösségi portálokon is ismertettük. A Györkös Mátyás Albert Emlékháznak külön levelező listája van, amely által a szimpatizánsok tudomást szereznek az intézményben sorra kerülő rendezvényekről.

A Kolozsvári Rádió magyar adásával kötött szerződésünk értelmében a Györkös Mátyás Albert Emlékházban zajló *Nyitott szemmel* című beszélgető est hanganyagát rögzítik, később pedig sugározzák.

VI. ANYAGI FORRÁSOK

Az Egyesület alapműködését az RMDSZ Főtitkársága biztosította. Az idei, 2013-es esztendőre is már megkötöttük a támogatási szerződést.

Működésünket a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (KIM) is támogatta a Nemzeti Jelentőségű Intézmények finanszírozási programja keretében a Bethlen Gábor Alapon keresztül. (Ez utóbbi alaphoz történt a Magyar Házak működésének részbeni támogatása is). A 2012. évre szóló támogatást a KIM sajnálatos módon csak az év vége fele utalta át, ebből kifolyólag kénytelen voltunk az elmúlt év őszén 2.000.000 Ft kölcsönt felvenni, amihez az EMKE Észak-magyarországi Képviselő-testületének segítségével, a sárospataki Kult-túra Egyesületen keresztül. A kölcsönt visszafizettük. Megjegyezzük, hogy a KIM-től kapott 2012. évi normatív támogatással a Bethlen Gábor Alaphoz már elszámoltunk, várjuk elszámolásunk elfogadását.

Programjainkat pályázati úton támogatta a Communitas Alapítvány. Sajnálatos módon a tavalyi esztendőben a Bethlen Gábor Alaphoz benyújtott EMKE programpályázatokat kerethiány miatt elutasították. A BGA-hoz az EMKE társszervezetei által benyújtott közös pályázatok viszont támogatásban részesültek, mint például a Györkös Mátyás Albert Emlékház Egyesület, vagy a Romániai Magyar Népfőiskolai Társaság pályamunkái. Továbbá szintén meghívásos pályázati úton támogatást nyert még 2011-ben a magyarországi Nemzeti Erőforrás Minisztérium (NEFMI) Kulturális Államtitkársága által támogatott Kárpát-medencei *Kulturális karaván* program. Bár aláírt szerződéseink voltak, a támogatás mégsem érkezett, amikor pedig átutalásra került volna az összeg, a program futamideje már annyira

rövid volt, hogy nem lehetett megvalósítani, így nem fogadhattuk a támogatást. Ezzel egy nagyon jelentős, egész Erdélyre kiterjedő program elmaradt. Programjaink támogatója volt még a Sárospataki Népfőiskolai Egyesület valamint a sárospataki A Művelődés Háza és Könyvtára is.

Külön köszönetet szeretnék mondani az Amera Grup Kft-nek, BÁV Zrt-nek, Bartha Bálint vállalkozónak az EMKE díjakhoz nyújtott anyagi segítségükért. Ugyancsak köszönet illeti: Varga András, Selescu Arthur, Matlák András, Macovei Sebastian, Boros Csaba magánszemélyeket, az EMKE-nek nyújtott jelentős anyagi támogatásért.

VII. VAGYONI HELYZET

VII. 1. Ingatlanok

Az EMKE Országos Elnökségének törzsvagyonát az ingatlanjai képezik.

Györkös Mányi Albert Emlékház – Kolozsvár

Az alapdokumentumok szerint ez az EMKE hivatalos székhelye; az Emlékház egyben székhelyéül szolgál még a Romániai Magyar Dalosszövetségnek, a Romániai Magyar Zenetársaságnak és a Kőváry László Honismereti Körnek is. Itt van a székhelye a 2012 januárjában bejegyzett Asociația Györkös Mányi Albert Emlékház Egyesületnek is.

Szabédi László Emlékház – Kolozsvár

Itt működik az EMKE Országos Elnökségének irodája, az írói hagyatéki könyvtár és kéziratár, valamint a Szabédi-emlékszoba.

Az Emlékház székhelyül szolgál a Romániai Magyar Népfőiskolai Társaság, a Közép-Erdélyi Magyar Művelődési Intézet valamint a Kolozsvár Társaság számára is.

Dési EMKE-ház: jelenleg még mindig belső átalakítási munkálatok folynak. 2012 januárjában koncesszionáltuk a Dési Civil Műhely (Asociația Civilă a Maghiarilor Dejeni) egyesületnek 2022. december 31-ig.

Szilágysomlyói EMKE-ház: koncesszionálva van a Szilágysomlyó és vidéke EMKE-egyesület részére

Bákói csángó központ: a Moldvai Csángó Magyarok Szövetségének székhelye; 2009-ben újabb öt évvel meghosszabbítottuk a koncessziót, ami 2014. december 31-én jár le.

Pusztinai Magyar Ház: 2012-ben koncesszionálási szerződést kötöttünk az épületet fenntartó csíkszeredai székhelyű Pusztinai Házért Egyesülettel, ami 2014. december 31-én jár le.

Színészlakások: Kolozsváron 4, Nagyváradon 1, Szatmárnémetiben 3 színészlakásunk van; hasznélvezetre vannak kiadva, adói rendezettek. Megjegyezzük, hogy a színészlakásokat a benne lakók tartják fenn közösen a színházak mellett működő egyesületekkel, mégis egyre nagyobb gondot okoznak az Országos Elnökségnek, ugyanis olyan költségekre, mint az épületek szigetelése vagy éppen az egyéni hőközpont beszerelése (mert az épületben a lakások rendre leválnak a távfűtésről) a tulajdonosnak kell áldoznia, az EMKE-nek pedig erre nincs anyagi fedezete. Továbbá az idei esztendőben újra fel kellett értékelni az ingatlanokat, ami az EMKE Országos Elnökségének, mint tulajdonosnak, a feladata. Ez a költségtétel nagyon megnehezítette, mondhatnám megingatta, az Egyesület működését.

Megjegyezzük, hogy akárcsak a jogi személyiséggel rendelkező tulajdonok esetében, az ingatlanok adója nagyon megnövekedett. Sajnos a civil szervezeti tulajdonok is ebbe a kategóriába tartoznak.

VII. 2. Infrastruktúra-bővítés

Az idén pályázati úton tovább tudtuk bővíteni infrastruktúránkat.

A Györkös Mányi Albert Emlékház felszerelése egy állandó páratartalmat biztosító készülékkel, egy számítógépes külső merevlemezzel, egy függöny paravánnal, valamint egy hangerősítő berendezéssel bővült. A két előbbit a Bethlen Gábor Alaptól pályázati úton szereztük be, azonban pályázni az elmúlt évben alapított Györkös Mányi Albert Emlékház Egyesület pályázott.

VIII. MUNKATÁRSÁK

VIII. 1. Fizetett állandó alkalmazottak

Az eltelt közgyűlés óta az EMKE Országos Elnökségének az elnöki munkakörön kívül állandó fizetéses alkalmazottja volt Kós Katalin, a Györkös Mányi Albert Emlékház vezetője, Ács Zsolt, az Országos Elnökség irodavezetője és Vincze László szakreferens. Megjegyezzük, hogy dr. Bartha Katalin Ágnes gyermeknevelési szabadságról tért vissza 2012. május 1-től, ám 2013. január 1-től ismét szülési, majd gyereknevelési szabadságra távozott.

VIII. 2. Fizetett bedolgozók

Állandó bedolgozói munkakörben tevékenykedett Katona Réka könyvelő.

VIII. 3. Önkéntesek

Szép számban segítették munkánkat önkéntesek: Both Zsuzsa, Szabó Kinga (a *JelesNapTár* rendezvénysorozat állandó szervezőcsapata és segítői), valamint Balla Zoltán, Both József, Bedő Izabella, Csergő Beáta, Demeter András, Dóczy Áron, Farkas György, Fogarasi Orsolya, Kiss László, László Miklós, Molnár Ferenc, ifj. Starmüller Géza, Tóth Orsolya, Vass Róbert, Vincze Tekla. Rajtuk kívül köszönet illeti mindazokat, akik alkalmanként segédkeznek rendezvényeink lebonyolításában.

Megjegyezzük, hogy az elvégzendő munkák és feladatok mennyiségéhez képest az állandó alkalmazottak száma nagyon kevés.

IX. AZ EMKE VEZETŐSÉGE

Tiszteletbeli elnök: Dávid Gyula.

Országos Elnökség

Elnök: Dáné Tibor Kálmán. **Régiós alelnökök:** Matekovits Mária (Arad, Bánság), Dr. Széman Péter (Szilágysomlyó, Partium), Dr. Ábrám Zoltán (Marosvásárhely, Közép-Erdély), **Társadalomszervező alelnök:** Szép Gyula. **Főtanácsos:** Kötő József. **Elnökségi tagok:** Házy Bakó Eszter (Brassó), Guttman Mihály (Kolozsvár), Beder Tibor (Csíkszereda), Muzsnay Árpád (Szatmárnémeti), Imreh Marton István (Sepsiszentgyörgy), Ferencz Angéla (Csíkszereda).

2013. április havában

BESZÁMOLÓ

Közép-erdélyi régió

Dr. Ábrám Zoltán,
az EMKE Maros megyei elnöke, országos területi alelnöke

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület alapszabályzata szerint az egyesület régiókba szerveződik. Belső-Erdély régiójához Maros, Beszterce-Naszód és Szeben megye tartozik. A közművelődési tevékenység minden megyében és az igen jelentős számú – akár EMKE-tagsággal bíró, akár függetlenül szerveződő – egyesület keretén belül önállóan szerveződik. Összességében szerteágazó, eredményekben gazdag kulturális élet tapasztalható, kiemelt hangsúllyal az eddigi kulturális hagyományokat folytató településeken.

Jelen beszámoló nem terjedhet ki a három megye magyar kulturális tevékenységeinek a részletes elemzésére és felmutatására, hiszen az alapos kutatómunka tárgya lehetne. Ehelyett leginkább e beszámoló szerzőjének a rálátásait, saját szervezete tevékenységeit tükrözheti.

Mindenekelőtt méltatni szeretném mindazok áldozatkész munkáját, akik az identitásmegőrzés, hagyományápolás, kultúrateremtés, közösségépítés sokszor nehéz és fárasztó, ugyanakkor sajátos sikerélményeket nyújtó, léleképítő, katartikus útján járnak.

Belső-Erdély régióban Beszterce-Naszód megyében kiemelt a tevékenysége az EMKE Besztercei szervezetének, amely a Magyar Házban lezajló kulturális események előmozdítója, valamint a hagyományos mezőségi néptánc-találkozót szervező vicei, a Lármafa Találkozóknak évről évre otthont nyújtó cegőtelki közösségeknek, Bethlen, Magyardecse és más települések civil és egyházi szerveződéseinek.

Szeben megyében régóta megalakult a nagyszebeni magyarok polgári egylete, időnként hallat magáról Szászmedgyes magyar közössége, ám a legeredményesebb munkát a HÍD – Szebeni Magyarok Egyesülete folytatja, amely a Nagyszebeni Magyar Kulturális Irodát működteti. Az általa szervezett renthagyó kulturális [események](#) közül kiemelkedik az országos jellegűvé terebélyesedő [Ars Hungarica](#) fesztivál, a hasonló módon sikeresnek bizonyuló [Hungarikum Héttvége](#), a megemlékezés a Magyar Kultúra Napjára, szüreti bál, karácsonyi koncert stb.

Maros megyében, ahol a magyarság létszáma meghaladja a kétszázezer főt, igen szerteágazó és gazdag a civil szervezetek, amatőr intézmények, egyházi és iskolai közösségek által fenntartott közművelődési élet. A megye szinte minden olyan településén, ahol számottevő a magyarság létszáma, hagyományszerű és időszaki kultúresemények kerülnek megrendezésre. A legjelentősebb közművelődési események házigazdái, a leggazdagabb tevékenységet kifejtő kulturális egyesületek helyszínei a megye városai és egyben vidéki közösségei is: Marosvásárhely, Szováta, Dicsőszentmárton, Marosludas, Szászrégen, Segesvár, Nyárádszereda, Jobbágyfalva, Erdőszentgyörgy, Fehéregyháza, Holtmaros, Mezőpanit, Szabéd és a többi.

A Belső-Erdély régióban zajló közművelődési tevékenységek fontos előmozdítója az EMKE Maros megyei szervezete. Tevékenységei leginkább hagyományszerűen zajlanak (megemlékezések, városnapok, tavaszi fesztivál), vagy szorosan kapcsolódnak nemzeti ünnepeinkhez, kulturális-közművelődési évfordulókhoz. Megemlékeztünk a Magyar Kultúra Napjáról, amelynek megszervezését, megünneplését elsőként kezdeményeztük a megyében közel egy évtizeddel ezelőtt. Megünnepeztük az Erdélyi Magyar Közművelődés Napját, amelynek alkalmából ünnepi összejövetelre került sor. Tavaly az EMKE Országos Elnöksége nevében kiállított EMKE-okleveleket Bíró István segesvári lelkésznek, Tóth Sándor tanárnak,

a marosludasi Hajdina néptáncsoport vezetőjének, valamint Demeter József vállalkozónak, a marosvásárhelyi Jazz&Blues Klub működtetőjének adtuk át.

Az 1991 óta évente több településen megrendezett Gyöngykoszorú néptánc, népzene, népviselet és népdal-találkozók elindításában és fenntartásában szerepet vállaló Szabó Évát állami kitüntetésre javasoltuk, amelyet a csíkszeredai konzulátuson vehetett át. 2012-ben a Gyöngykoszorú-mozgalom keretében Erdőcsinád, Marosludas, Görgényüvegsűr, Holtmaros, Segesvár és Marosvásárhely adott otthont Gyöngykoszorú elnevezésű néptánc-eseménynek, és sor került a gyermekek számára hagyományyszerűen megszervezett Gyermek-Gyöngykoszorú-találkozóra is. A Maros Művészegyüttessel együttműködve újból megszerveztük decemberben a marosvásárhelyi „karácsonyi” Gyöngykoszorú-találkozót, amelyen a megye legaktívabb együtteseinek kaptak fellépési lehetőséget.

Külön említésre szorul még egy tíz éve beindított kezdeményezésünk, és pedig történelmi megemlékezés a Don-kanyari áldozatokra. Ráadásul 2012. januárjában a doni emlékműnél megszervezett megemlékezést doni hagyományörző emléktúra megtartásával bővítettük, amit idén is folytattunk. Tavaly Backamadaras, idén Csíkfalva volt a gyalogtúra végpontja, ahol a helyi közösség vendégszeretettel, önkormányzati, egyházi és civil szervezeti támogatását élvezve újabb megemlékezéseket tartottunk. A katonai egyenruhát és huszáröltözetet magára öltő lelkes csapat felelevenítette a korabeli hangulatot.

Az EMKE Maros megyei szervezete által a tavalyi év során megszervezett főbb események közé sorolható a fentiekén kívül a hagyományos újrakezdés a marosvásárhelyi Petőfi-szobornál, farsangi szokások ápolása, népdaléneklési verseny gyermekeknek, a Marosvásárhelyi Napok EMKE-rendezvényei (hagyományos magyarnóta est, valamint Pál-Antal Sándor és Spielmann Mihály történészek köszöntése), néptánc-tábor, citerások hagyományossá vált találkozója stb. A citerázni és furulyázni óhajtó gyermekek, fiatalok számára indított képzés eredményesnek bizonyult, a belőlük létrehozott Fagyöngy együttes egyre gazdagítja fellépési számát. Nem utolsósorban az elmúlt esztendőben is hozzájárultunk ismeretterjesztő előadások, kiállítások, könyvbemutatók, gyermekeknek szánt vetélkedők megszervezéséhez, továbbá számos kulturális eseményen képviseltük az EMKE-t.

Fontos megemlítenem azt is, hogy lehetőséget nyújtunk az Erdélyi Kárpát Egyesület Maros megyei szervezetének, hogy hetente székhelyünkön tartsa meg találkozóit. A jó együttműködés a történelmi gyökerekből is fakad.

A beszámolómban felsorolt megvalósításokért, az eredményekért köszönetet mondok mindazoknak, akik nélkül nem valósulhattak volna meg.

Hiszem és vallom, hogy cselekedeteinkkel, nemzetépítő munkánkkal a köz javának szolgálatán túl saját boldogulásunkat teljesíthetjük ki, hiszen az EMKE több mint 120 esztendő jelszavának ma is legalább akkora az időszerűsége, mint egykoron: „Ki a köznek él, annak élni érdemes”.

Marosvásárhely, 2013. március 25.

ERDÉLYI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET
ARAD MEGYEI SZERVEZET

Bánság régió

Matekovits Mária

országos alelnök

Alelnöki beszámoló a 2012-es eseményekről, tevékenységekről

Furcsa év volt az eltelt 2012-es esztendő. Két alkalommal választások, közben egy referendum – ez óhatatlanul rányomta bélyegét a művelődési életre is. Hiszen hol harsány kampány, hol ez utóbbi elrendelt műcsendje volt, ami alatt sokszor nem is lehetett tudni, hogy melyik esemény vagy támogató léte jelent törvényszegést. De azért ősszel volt Aradi Magyar Napok sorozat, amely a vértanúk gyásznapijával zárult, volt tavaszvárás és farsang, akadt kis pénz is néha –igazán talán az önkéntes lelkesedés a fő hiánycikk.

Elöljáróban szeretném felsorolni azokat az aradi intézményeket, szervezeteket és civil szerveződések, akikkel évek óta a legtöbbet dolgozunk közösen. A Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének Arad Megyei Szervezete, az aradi Csíki Gergely Főgimnázium, az aradi Kölcsey Egyesület, a Szabadságszobor Egyesület, a magyar nyelvű lelki gondozást végző egyházak (római katolikus, református, evangélikus és baptista), valamint az aradi Magyar Kamaraszínház. Részesei vagyunk a megyei vagy országos RMDSZ rendezvényeknek, pályázunk és évente egy-egy rendezvényre támogatást nyerünk az aradi Polgármesteri Hivataltól.

Az aradi magyarságot összefogó egyik legnagyobb rendezvény az utolsó farsangi szombaton lezajló EMKE-magyar bál az EXPO termében, ahol ebben az évben is 800-an voltak, s ők a szerencsések, mert jegyhez jutottak. Meghívottunk a magyarországi könnyűzene énekes, Kovács Kati volt, aki fiatalos erőbedobással énekeltette, szórakoztatta a reggelig együtt mulatókat.

Hagyománya van, hogy május első hétvégéjén, a páros években aradi pedagógusok látogatnak Kovászna megyébe, a páratlan években háromszékiek jönnek hozzánk. 2012 májusában 25 óvónő, tanító, tanár ismerkedett, immár 12. alkalommal a háromszéki oktatással, de a sajátos gondokkal, kulturális törekvéseinkkel és a tömbmagyarság életével. Az utazás anyagi fedezetének felét a megyei EMKE biztosította, pályázatból.

A Polgármesteri Hivatal segítségével Aradon az elmúlt évben 3 márvány emléktábla került a városban házak falára. Tóth Árpád költő szülőházán, Szántai Lajos műépítész (az aradi Kultúrpalota tervezője) egyik jelentős épületén és Liszt Ferenc az aradi hangversenyeinek helyt adó szálloda falán kapott emléktáblát. Sikerült mellszobrot állítani Salacz Gyulának, aki a város mai arculatát kiépítő polgármester volt az XIX. – XX. századforduló idején. Ezen emlékeztetők létrehozásában a megyei EMKE koszorúzott, illetve az avatásoknál segédkezett.

A 2012-es Aradi Magyar Napok keretében az EMKE társszervező volt a magyar pedagógus nap lebonyolításában. A megyei RMPSZ Márki Sándor díját kapta meg – négy pedagógus mellett – Siska-Szabó Hajnalka rajztanár, képzőművész, aki évek óta szervezi a Zerindi képzőművészeti tábort.

Rendszeresen, kéthetenként tevékenykedik az aradi Tóth Árpád irodalmi kör, a város és a megye tollforgatóinak találkozási és egymás munkáját megismerő helye. A jelentős irodalmi

évfordulók mellett, egymás írásainak bemutatásán kívül érdemes megemlíteni a *Csillagnevek a magyar népköltészetben* című előadást, illetve a decemberi Bolyai-évforduló alkalmából tartott rendhagyó rendezvényt – *Bolyaiak a magyar irodalomban* (irodalombarát matematika tanárok és matematikabarát irodalom tanárok felléptével). Lippp városában a Degré Alajos olvasókör működik havi rendszerességgel. A templombúcsúk napjai, illetve a falunapok már pontos „órarenddel” működnek, hogy egymásnak ne jelentsenek konkurenciát. A 2012-es évben az EMKE Arad megyei szervezete meghatározó segítséget nyújtott a faluközösségeknek a Majláti Hétféve, illetve a Fazekasvarsándi falunap szervezésében, de részt vett a Simonyifalvi-, illetve a Kisiratosi falunap lebonyolításában is.

Október 5-én, a vértanúk napjának előestéjén az EMKE vendége volt Zorkóczy Zenóbia színművész, aki Incze Katalin kolozsvári zongoraművész-karnagy társaságában mutatta be *Kiálts Arad felé* című önálló műsorát. Zorkóczy Zenóbia még október folyamán Wass Albert szavalóestet tartott az Arad –Mosóczy telepi református templomban.

Házigazdaként helyi főszervezője volt a megyei EMKE-szervezet az *Éneklő Ifjúság – Kodály Zoltán szellemében* című, V. gyermekkari találkozónak, amelyet a Romániai Magyar Dalosszövetség hirdetett meg. Résztvevők voltak a *Nagyszalontai Arany János Iskolaközpont* gyermekkara, a *Nagyvárad Szent László Római Katolikus Iskolacsoport* gyermekkara, a *Mezőfényi I-VIII osztályos Iskola* gyermekkara, a *Kolozsvári Református Kollégium IV-VI. osztályos* gyermekkara, a *Szilágysomlyói Báthory István Alapítvány Szederinda* ének-citera együttese, a *Kolozsvári Apáczai Csere János Elméleti Líceum V-VIII. osztályos* gyermekkara, és a *Marosszéki Kodály Zoltán* gyermekkar. Külön öröm és megtiszteltetés volt Guttman Misi bácsi jelenléte, köszöntője és értékelése. A rendezvényt anyagilag meghatározóan támogatta az Aradi Polgármesteri Hivatal. A Kultúrpalotában megrendezett találkozót követően, nagyon fontos volt az aradiak szempontjából, hogy a kórusok többsége vasárnap reggel a város templomaiban énekelt szentmisén, istentiszteleten.

Idén is megrendezte a megyei EMKE borosjenei fiókszervezete a hagyományos, XIX., anyák-napi *Horváth Béla* szavalóversenyt, amelynek résztvevői elsősorban azok a kisdiákok, akik román iskolába járva, a magyar nyelvet anyanyelvként, mint tantárgyat tanulják.

Pozitívumként kell megemlíteni, hogy a szórványban élő Arad megyei magyarság körében egyre gyakoribb a néptáncsoportok működése, ezek keresése és támogatása. Külön érdemes kiemelni, hogy a megyeközpontban, a Csiky Gergely Főgimnáziumban 3 csoport is működik, a falusi kollégisták hétféven otthoni, hét közben pedig aradi táncosok. Nagy sikere volt annak a Csikys néptánc gálának, amikor a diákok szüleiknek, az otthoni polgármestereknek, tanácsosoknak mutatták be, hogy ők a tanulás mellett mivel is töltik idejüket Aradon.

Az aradi Kölcsey Egyesület 2012-es Kölcsey-díját ketten kapták meg, hagyományosan a Magyar Kultúra Napján, köztük Brittich Erzsébet képzőművész, költő, több aradi és Arad megyei kopjafa tervezője és kivitelezője, az EMKE rendezvények egyik fő támogatója.

Koszorúzunk március 15-én, október 6-án úgy a megyei szervezet, mint az országos elnökség nevében. Ormos Zsigmond születésének 200. évfordulója alkalmából szülőhelyén, Pécskán tisztelegtünk a temesváriakkal együtt a templom falán levő márványtábla alatt.

Változatos év volt a 2012-es: rendezvényekre vagy nem volt pénz, vagy annyi akadt, ami fedezte a költségeket. Közepes eset nem lévén, igazán érdekes esztendőt zártunk.

EMKE Partiumi-régió

Dr. Széman Péter

országos alelnök

Beszámoló a Báthory István Alapítvány 2012-es tevékenységéről

A 2012-es esztendő első tevékenységei – ugyanúgy, mint előző évben – az alapítvány gyermekeknek és ifjúságnak szóló programokat szervező csoportjának, a Játékkuckónak, valamint a Szederinda citeracsoporthoz tartozó rendezvényei. Január 28-án került megrendezésre az *Őszirózsza* elnevezésű, I–VIII osztályos diákok számára kiírt népdalvetélkedő, amely immár a kilencedik ilyen jellegű rendezvénye az alapítvány ifjúsági csoportjának. Február 21-én ifjúsági csoportunk farsanggal kapcsolatos népszokásokat, hagyományokat elevenített fel egy farsangi felvonulással fűszerezve, melyet közösen rendeztek a Báthory István Magyar Tannyelvű Általános Iskolával.

A Szederinda citeracsapat március 14-én fellépett testvérvárosunk, Nyírbátor 1848-as ünnepi megemlékezésén, majd március 15-én az EMKE-vel és az RMDSZ-szel közösen szervezett ünnepségen. Március 24-én a Szederinda citeracsapat részt vett a Romániai Magyar Dalosszövetség által rendezett, V. Ifjúsági Gyermekkari Találkozón, Aradon.

Április 4-én került sor a hatodik alkalommal megrendezett, általános iskolások számára kiírt kistérségi *József Attila szavalóversenyre*, melyen több mint nyolcvan versenyző vett részt.

Május elején eléggé messzire, Brassóba utazott a Szederinda citeracsapat, hogy az Apáczai Csere János Kulturális Társaság meghívására többször is fellépjen a Brassói Sokadalom elnevezésű rendezvényen. Május 12-én Szilágysomlyón került sor a IX. Szilágységkutató napjára, közös rendezvényként az EME-vel (programja mellékelve).

A 14 éve működő anyanyelvi könyvtárunk, a **Báthory István Könyvtár Napját** május 25-én tartottuk meg. Vendégünk volt Cseke Péter író, aki a *Védjegyek* c. könyvet mutatta be, valamint H. Szabó Gyula – a Kriterion könyvkiadó igazgatója válogatott a legújabban megjelent Kriterion-könyvekből. A könyvtárnapon megemlékeztünk a száz éve született Benczédi Sándor képzőművészről. A program keretében adtuk át a **Kiváló Közművelő** EMKE-díszoklevelet. Másnap a program eljutott Szilágységbe, ahol a könyvvásárt a Tövishát Társasággal közösen szerveztük.

Június 3-án az alapítvány által kezdeményezett kórustalálkozók sorában a 10. rendezvényhez értünk, melyre Szilágyzoványon került sor. A Református Esperesi Hivatallal közösen szervezett rendezvényen 14 kórus és a Szederinda citeracsapat vett részt.

Június 24–30. között az alapítvány szervezésében a Szederinda citeracsapat és az *Őszirózsza* népdalvetélkedő nyertesei jutalomtáborozáson vettek részt Válaszúton.

Augusztus folyamán sok fellépés gazdag programon vett részt a Szederinda citeracsapat. Augusztus 15 és 21-e között többször fellépett a *Vendégségben Magyarországon* elnevezésű, külföldi magyaroknak szervezett programokon Budapesten. Hazatérve 26-án a szilágységhezi Tövisháti Napokon citerázott a csapat.

Szeptember 15-16-án citeracsapatunk fellépett a nyírbátori Kulturális Központ által szervezett VI. Nyírbátori Báthori Napokon. Szeptember 21-22-én Nagyváradon, a püspöki palota dísztermében került megrendezésre a nagy érdeklődéssel övezett orvostovábbképző (programja külön).

A XX. Báthory Napokra szeptember 28–30 között került sor (külön beszámoló).

Október 7-én – mint minden évben – a Szilágysomlyói EMKE-vel, a történelmi egyházakkal közösen emlékeztünk meg az Aradi vértanúkról.

Október 10-én az alapítvány eljuttatta Kolozsvárra a nyírbátori Makrai Zsuzsa képzőművész tűzzománc-kiállítását, melynek megnyitójára a Minerva Ház Cs. Gyímesi Éva termében került sor. Ugyanezt a kiállítást október 26-án Szatmárnémetibe vittük el, a Szent-Györgyi Albert Társaság meghívására. A kiállítás megnyitóján közreműködött a Szederinda citeracsapat. Szintén ezt a gyönyörű kiállítást jutattuk el november 8-án Nagybányára. A helyet a Teleki Magyar Ház biztosította, a kiállítást Balla Jánosné, Nyírbátor polgármestere nyitotta meg, Báthori Gábor hadtörténész előadást tartott a Báthory családról.

Október 20-án a Báthory Napok pedagógus-továbbképzőjére került sor Kolozsváron (külön beszámoló).

November 10-én az alapítvány 5 iskolának tette lehetővé, hogy eljussanak a mérai Jagamas János népdalversenyre. Mind az öt ifjú díjjal térhetett haza. November 11-én a Szederinda közreműködött a szilágycsehi Tövishát Társaság által szervezett Kodály-megemlékezéseken, Kodály-biciniákat adva elő.

November 20-án a Báthory István Alapítvány és a Szilágysomlyói EMKE közösen Jótékonyági Bált szervezett, a Magyar Ház fenntartásának és működtetésének érdekében.

November 25-én Krónikásének címmel Torma Mária Radnóti díjas előadó pódiumműsorának örülhetett a közönség.

Karácsonyi Könyvvásárra került sor 2012. december 17-én, a BIA és az EMKE-Magyar ház rendezésében. Szöcs Judit segítségével és közreműködésével Áprily Lajos születésének 125. évfordulójára emlékeztünk. A rendezvényen Vlad Liviu *Gótikus és barokk műemlékek Kolozsváron* című grafikai kiállítását tekinthettük meg, majd a Kriterion könyvkiadó egyéb újdonságait H. Szabó Gyula igazgató, a Művelődés kiadó újdonságait Szabó Zsolt főszerkesztő mutatta be. A könyvvásár alkalmával a muzsikát a Szederinda szolgáltatta.

A Báthory István Alapítvány a Karácsonyi Könyvvásár programját a Tövishát Társaság segítségével Szilágycsehbe is elvitte.

December 7–9 között a Szederinda citeracsapat részt vett a Debreceni Nemzetközi Betlehemes Találkozón. Otléte alkalmával – a somlyóújlaki betlehemes játék bemutatása mellett – fellépett két óvodában, egy iskolában és a Nagytemplomban.

Állandó tevékenységek:

- minden pénteken citeraoktatás kezdő és haladó csoportoknak
- minden hónap első szerdán kézműves tevékenység, hagyomány-felelevenítés, játszóház

Szilágysomlyó, 2013. február 15.

MELLÉKLETEK

1.

XX. Báthory Napok.

**2013. szeptember 21-22. (Nagyvárad), 28-29-30. (Szilágysomlyó), október 20.
(Kolozsvár)**

Huszadszor is elsők

Széman Péter, a Báthory István Alapítvány elnöke köszöntő beszédének címét kölcsönöztem beszámolóim címéül, ugyanis a BIA a mögötte álló 20 év során nem egyszer volt első a megyében, régióban egy-egy megvalósításával – s most is az, hiszen eddig egy rendezvénysorozat sem érte még el a huszadik alkalmat. „1992-ben, amikor az Alapítvány bejegyzésre került, Szilágy megyében (de az egész Romániában) nagyon kevés civil szervezet működött. Még erősen szorítottak a szocialista diktatúra kliséi, a bátorság is kevés volt, mert a hivatalosságok (rossz beidegződés) ferde szemmel nézték, amit nem ők kezdeményeztek (néha még ma is...). A Báthory István Alapítvány egyike volt az első alapítványoknak Szilágy megyében (ha nem az első), de ma már biztosan tudható, hogy az egyetlen az akkor elindult civil szervezetek közül, amely ma is működik.” – írja Széman Péter, kiemelve, hogy tábla- és szoborállításban, miniszteri találkozóban, játszóházszervezésben is első volt az Alapítvány, s ezt a „szokását” idén is folytatta.

Az évfordulás, XX. Báthory Napok már indulásakor eltért az eddigiektől. Első programjára, a Magyar Egészségügyi Társasággal közösen szervezett XIX. orvostovábbképzőre egy héttel korábban, Nagyváradon került sor. Szeptember 21-én délután a római katolikus püspöki palotában regisztrálhattak az érdeklődők, majd ennek dísztermében vehettek részt a 15:00 órakor kezdődő megnyitón. Földes Béla házigazdaként köszöntötte a résztvevőket, majd a Báthory István Alapítvány részéről Széman Péter elnök, a MET részéről Gyurkovits Kálmán alelnök mondta el gondolatait. A tulajdonképpeni előadások előtt Cseke Attila volt egészségügyi miniszter a lombikbébi-program elindításának nehézségeiről, buktatóiról, majd az azóta elért eredményekről beszélt. A program összeállítása és kivitelezése ismét *elsőknek* számít: mind a négy történelmi egyház képviseltette magát és álláspontját a konferencián. Bár az új élet születésének segítségét alapjában támogatnák az egyházak, mindegyik szerint sok etikai problémát vet fel a mesterséges megtermékenyítés kérdése, emiatt voltak kisebb vagy jelentékenyebb különbségek Holló László (róm. kat.), Csúri István (ref.), Orosz Gábor Viktor (evang.) és Rezi Elek (unit.) előadásában. A tudományos ülészek után a Bazilikában celebrált latin misén lelkiekben is feltöltődhettek a résztvevők, majd a Bazilika kincstárának megtekintése után az esti díszvacsorán fehér asztal mellett folytathatták az eszmecsereit.

Másnap délelőtt az egészségügyben dolgozók szemszögéből ismerkedhettek az érdeklődők a témával. Somkúti István, Amerikai Egyesült Államokbeli orvos bemutatta az Amerikai Magyar Orvosszövetséget, majd a mesterséges megtermékenyítés ottani rendszeréről beszélt. Scheck Zsuzsa ismertette egy Bihar megyei felmérés eredményét, melyben a családok, párok gyerekvállalási szokásait vizsgálták. Deme Judit, Cseke Attila előző napi gondolatait folytatva az itteni, romániai programról beszélt, végül Zeke József jóvoltából megismerkedhettek a résztvevők a magyarországi helyzettel is. A konferenciát a feltárás alatt álló nagyváradi vár meglátogatása zárta.

Szeptember utolsó hétvégéje immár hagyományosan a Báthory Napoké Szilágysomlyón. A XX. rendezvénynek több különlegessége is volt, a már említett orvostovábbképző korábbi időpontja mellett is. Elsőként, hogy az ünnepélyes megnyitóra pénteken, 28-án délután a polgármesteri hivatal tanácsstermében került sor, melyre eddig nem volt példa; egyúttal két kiállítás-megnyitó is volt, Szabó László és Ádám Tamara festmény-, valamint Várhelyi György érem- és kisplasztika-tárlata. Ezt követte a VIII. néptáncfalókozó, melyen meglepetésként (a szarvasi Tessedik és a szilágycsehi Berekenye néptáncsoportok mellett) a BIA Szederinda citeracsapata is fellépett – nem csak muzsikával, hanem tánccal is.

Másnap, szombaton délelőtt, akárcsak az első Napokon, történészkonferenciát szervezett az Alapítvány, *A Báthory-család szerepe a régióban* címmel; helyszíne a már megszokott I. Ossian Iskolacsoport díszterme. Az előadók között jelen volt Sipos Gábor (az Erdélyi Múzeum-Egyesület elnöke, Kolozsvár), aki annak idején 1993-ban is ellátogatott egy előadás erejéig Szilágysomlyóra; most a szilágysomlyói reformátusok templomépítési viszontagságairól beszélt. Báthori Gábor hadtörténész (Nyírbátor) *Báthory István lengyel király háborúi* címmel tartott előadást, valamint a konferencián részt venni nem tudó Szabó Géza (Nyíregyháza) *Középeurópa hatalmi viszonyai a XVI. század végén c.* előadásának témáját is összefoglalta néhány szóban. Szabó Bálint (Transylvania Trust, Kolozsvár) a vár helyreállításának terveit mutatta be, kifejezve közös reményünket, hogy ezek mihamarabb megvalósulhatnak. A már többedjére visszatérő csilizradványi Kiss László a szilágysági születésű Bíró Lajos emlékezetéről beszélt, Széman Emese Rózsa pedig a Báthory István halálának 300. évfordulójára szervezett ünnepségről számolt be, a Szilágysomlyó hetilap néhány 1886. november-decemberi számának tanúsága szerint.

A konferenciával párhuzamosan több verseny is zajlott. A Báthory István Magyar Tannyelvű Általános Iskola adott otthont a Báthory Kupa elnevezésű sakkversenynek, valamint a Somlyói Báthory István nevet viselő történelmi vetélkedőnek. Ugyancsak párhuzamosan zajlott a Báthory István borverseny zsűrizése a I. Ossian Iskolacsoportban. A versenyek díjazására délután került sor.

A délutáni programok 15:30-kor az EMKE Magyar Házban kezdődtek, Makrai Zsuzsa zománcművész kiállításának megnyitójával. Talán nincs még egy olyan magyar nemesi, főnemesi család, amelynek ennyiféle címere lenne – mondta a művésznő Báthory-címerek című tűzzománccal kiállításán, melyen a somlyói és ecsedi ág családjainak ismert (vagy kevésbé ismert) jelvényeit csodálhattuk meg. A megnyitót a XX. Napok talán legünnepélyesebbnek szánt délutáni díjátadó gálája követte a Városi Kultúrházban – mely a közönség kis száma miatt inkább családiasra, mint nagyszabásúra, de mindenképpen felemelőre sikerült. Fél ötkor a Szederinda citeracsapat Kodály Zoltán *Biciniák* c. sorozatából adott elő, majd Széman Péter köszöntő szavai után levetítették Vida János videó-összeállítását, mellyel az elmúlt 20 év néhány emlékezetes pillanatát elevenítette fel. A Báthory István Könyvtár leghűségesebb olvasója díját Szígyártó Szilvia kapta, majd, a sakkverseny nyerteseinek díjazása előtt oklevelet kapott Iván László főszervező, akinek ez volt a 100. versenye. A sakkozók, valamint a történelmi verseny díjazottjai között is voltak hazai, somlyói és testvérvárosi versenyzők is. A Somlyói Báthory István tematikájú történelmi vetélkedő nyertesei délután egy rövidebb kiránduláson vehettek részt – nem lévén olyan szerencsések, mint jó néhány évvel ezelőtti társaik, akik egy hetet tölthettek Nyírbátorban, megismerkedve az ottani iskolások életével.

Főként a kezdeti időszakban, de azóta is folyamatosan, nagyon sokat jelentenek a Báthory Alapítványnak a támogatók, mindenek előtt a testvérvárosok (Nyírbátor, Szarvas, Albertirsa), amelyek kezdetektől segítettek, jelen voltak a programokon, és többször meghívták a BIA és a város képviselőit rendezvényeikre. Ez alkalommal külön is köszönetet mondott nekik az Alapítvány, amint azoknak a cégeknek és magánszemélyeknek, akik az évek során anyagi segítséget nyújtottak. (Itt kiemelendő, hogy az idei rendezvény támogatásáért külön köszönet

illeti a Bethlen Gábor Alapot és az RMDSz – Communitas Alapítványt.) Ezután a Szilágysági Magyarok díjazottjai laudációjának felolvasása következett – idén, évfordulós, vagyis kicsit visszatekintő évként, csak post mortem díjakat adtak ki, Bíró Lajosnak, Bölöni Györgynek és Félegyházi Lászlónak. Hajdu Attilának *Szilágysági magyarok* című, az elmúlt tíz év Szilágysági Magyarok díjasait bemutató kötetét Joikits Attila méltatta.

A délután zárásaként a Báthory Alapítvány díszoklevéllel köszönte meg azoknak is a munkáját, akik a 20 év során munkával, ráfordított idővel és energiával segédkeztek működésében és rendezvényeinek megszervezésében. A napot Radványi Baláznak, a Kaláka Együttes tagjának és két fiatal társának (Borzák Kamilla, Balog Péter) koncertje zárta, amelyre a jól ismert dallamok és új dalok már jelentős számú közönséget vonzottak.

Vasárnap reggel kilenc órakor, amint már hagyománnyá vált, a polgármester köszöntötte és látta vendégül a testvérvárosok küldötteit, hangsúlyozva, hogy polgármestersége kilenc éve alatt mindig igyekezett támogatást adni a Napok megszervezéséhez, hiszen, mint mondta, Szilágysomlyón nincsenek külön ünnepeik a románoknak és a magyaroknak, mindegyik a szilágysomlyóiak ünnepe. A fogadást ökumenikus istentisztelet követte a római katolikus templomban. Kuglis Gábor plébános prédikációja után Mike Zoltán református lelkész mondott rövid beszédet, visszatekintve az elmúlt húsz évre, valamint Nyírbátorból Tárnok Ferenc református és Kiss Zsolt görög katolikus lelkészek is szóltak az egybegyűltekhez. Báthory István mellszobrának megkoszorúzása után, melyen jelen volt Magyarország frissen kinevezett kolozsvári főkonzulja, Magdó János is (első látogatása volt ez ilyen minőségében Szilágysomlyó megyében), a Nyírbátori Koncert Fúvószenekar és Bátor Mazsorettcsoport előadásával ért véget a XX. Báthory Napok.

Pedagógus-konferencia Kopp Mária szellemében

Véget ért a több hetesre nyúló XX. Báthory Napok programsorozata, utolsó rendezvényére, a Románia Magyar Pedagógusok Szövetségével közösen szervezett konferenciára és továbbképzésre Kolozsváron, a Báthory István Elméleti Líceumban került sor. A *Test, lélek, szellem egysége* címet viselő, okt. 20-án zajló konferencia meghívottja volt a nemrégiben elhunyt Kopp Mária orvos, pszichológus, ezért Szócs Judit, a Gál Kelemen Területi Oktatási Központ vezetője megnyitóbeszédében felolvasta Kopp Mária lányának nekrológját, melyből megismerhették a jelenlévők az ember Kopp Máriát, aki munkája mellett családjára is tudott kellő időt fordítani. Az emlékező szavak után dr. Széman Péter, a Báthory István Alapítvány elnöke köszöntötte a résztvevőket. Kiemelte, hogy bár az Alapítvány és a Báthory Napok elmúlt 20 éve alatt nem minden évben sikerült megszervezni egy pedagógusoknak szóló konferenciát, ez a mostani már a tizenharmadik. Ezek közül néhány a Magyar Egészségügyi Társasággal közösen szervezett orvostovábbképzővel együtt került megrendezésre, híven ahhoz a hitvalláshoz, amit a MET vall: a nemzetegészség megteremtése – s ezt orvosok és pedagógusok csak együtt érhetik el, amint azt Gyurkovits Kálmán, a MET alelnöke is mondotta megnyitó beszédében. Magyarország kolozsvári főkonzulátusa nevében dr. Donkó Szilvia üdvözölte a jelen lévőket. Burus Siklódi Botond, az RMPSZ elnöke köszöntőjét Siposné Virág Erzsébet, a szervezet alelnöke tolmácsolta, majd átadott a megyék képviselőinek egy-egy módszertani csomagot, mely magyarországi adományként érkezett a Külhoni Óvodák Éve program keretében.

Az előadások sorát dr. habil. Kováts-Németh Mária győri egyetemi tanár nyitotta meg *A test – lélek – szellem egysége* c. értekezésével. Elmondta, hogy az egészségnek a testi, lelki és szellemi épség együttesét kell jelentenie, és ennek eléréséhez önuralom és önfegyelem szükséges. Tőkéczki László egyetemi docens (ELTE-BTK, Budapest) *Az oktatás és*

művelődés jellemzői századok óta Magyarországon címmel tartott rendkívül tartalmas és sokrétű előadást, kitérve a magyar diákok századokra visszanyúló peregrinációjára, valamint arra is, hogy a megfelelő oktatáspolitikai milyen sokban segíti a nemzet egészségének egészségét is. Harmadik előadóként Korzenszky Richárd, a tihanyi apátság perjele beszélt az egészség (*egészség*) és pedagógia kapcsolatáról. Mint mondta, az egészség nem csupán a betegség hiányát jelenti, több annál, és megteremtésében a pedagógiának is rendkívül nagy szerepe van. A pedagógia feladata a közösségbe való betagozás és, szükség esetén a leválasztás, az ép csoport megőrzésének érdekében, de mindenekelőtt a legfontosabbat, az embert kell szem előtt tartania.

A program délután a Ráduly-Zörgő Éva és Keresztesi Polixéna által vezetett stresszkezelésről szóló továbbképzővel és tréninggel folytatódott. A mintegy harminc pedagógus interaktív feladatok segítségével megtudhatta, hogy a stressznek pozitív hatása is van, amely a mindennapos cselekvésre készít bennünket, és, hogy amint a stresszt kiváltó okok, úgy a megoldások is egyénre szabottak. A rendezvény zárásakor mosolygó, szellemileg és lelkileg feltöltődött oktatók távoztak, akik bizonyára jobb kedvvel és felkészültebben folytatják a stressztől egyáltalán nem mentes munkájukat.

Széman Emese Rózsa

2.

A Szilágysomlyói EMKE – Magyar Ház 2012-ben megvalósított programjai:

- 2012. január 11. – irodalmi kávéház: Petőfi Sándor: *Az apostol*
- 2012. február 8. – irodalmi kávéház: Pilinszky, a vallásos költő
- 2012. március 14. – irodalmi kávéház: Déry Tibor: *Szerelem*
- 2012. március 15-i megemlékezés – együtt az RMDSZ-szel és BIA-val
- 2012. március 26. – irodalmi kávéház: A. de Saint-Exupéry: *A kis herceg*
- 2012. április 11. – irodalmi kávéház: Rejtő Jenő írásai
- 2012. április 30. – teaház – nyugdíjas klub
- 2012. május 9. – irodalmi kávéház: Petőfi Sándor: *A helység kalapácsa*
- 2012. május 12. – Szilágyságkutató napja – együtt a BIA-val
- 2012. május 25. – a Báthory Könyvtár Napja – együtt a BIA-val
- 2012. május 28. – teaház – nyugdíjas klub
- 2012. június 2. – juniális – együtt RMDSZ, BIA, EMKE
- 2012. június 13. – irodalmi kávéház: Kosztolányi Dezső: *Édes Anna*
- 2012. október 10. – irodalmi kávéház: Móricz Zsigmond novellái
- 2012. október 28. – teaház – nyugdíjas klub
- 2012. november 14. – irodalmi kávéház: Szilágyi Domokos versei
- 2012. november 25. – Torma Mária előadástje *Krónikás ének* címmel
- 2012. november 26. – teaház – nyugdíjas klub
- 2012. december 12. – irodalmi kávéház: Babits Mihály: *Jónás könyve*

3.

BESZÁMOLÓ

a zilahi EMKE 2012-ben végzett tevékenységéről

Lakóné Hegyi Éva

Zilah területi elnök

Mint minden évben, 2012-ben is igyekeztünk a munkaprogramban feltüntetett eseményeket megtartani, és ha lehetőségünk volt rá, más műsorokkal is gyarapítottuk az EMKE működését. Az irodalmi, megemlékező estek keretében megemlíteném a már hagyománnyá vált verses-zenés Petőfi-rendezvényt, Csiszár Zsuzsa magyar szakos tanár a költő Koltón írt és fiatal feleségéhez címzett verseiről tartott előadást. A Pro Zilah Egyesület és az EMKE szervezésében *Vers mindenkinek* rendezvény, kerekasztal-beszélgetés, olyan embereket hozott össze a megyéből és azon kívülről is, akik magukkal hozták és előadták kedvenc versüket, közösen megbeszélték annak üzenetét a másnak is. Ezen a találkozón a magyar líra széles skálája bontakozott ki.

Beke György születésének 85-ik évfordulóján a *Szilágysági Hepehupa* című riportkönyve kapcsán idéztük fel az író személyét, munkásságát azon személyek segítségével, akiknek munkatársa, ismerőse volt. Hervay Gizella volt zilahi diák halálának 30-ik évfordulóján a még élő osztálytársak, beszélgetés keretében elevenítették fel a feketehajú, törekeny diáklányt, majd egy előadás a Kobak mesék alapján a végtelen anyai szeretetere, élete tragédiájára terelte a hallgatóság figyelmét.

Egy kevésbé emlegetett témára, az első magyar óvodák megszervezésének kérdésére szenteltünk egy délutánt, amikor Brunszvik Teréz önfeláldozó munkásságával és annak később beérő eredményével ismerkedtünk.

Az erdélyi világjárók cím alatt Kőrösi Csoma Sándor halálának 170-ik évfordulóján életútját és tudományos munkásságát elevenítettük fel. Egy másik alkalommal az igencsak elfelejtett Bölöni Farkas Sándor életével és munkájával ismerkedtünk. Mindkét előadást László László történelemtanárunk köszönhetjük.

A nemzeti ünnepek alkalmával (március 15.; augusztus 20.; október 6. és 23.) megemlékezést tartottunk a székházban, majd onnan közösen mentünk a városi RMDSZ rendezvényére, a koszorúzásra, a műsoros estre és a fáklyás felvonulásra.

Az anyák napi ünnepség előadásának témája: *Anyák az irodalomban – az Ómagyar Mária-siralomtól máig*. Az előadást megfelelő témájú versek követték. A fiatalok virággal köszöntötték szeretteiket, édesanyákat és nagymamákat.

A XVI-ik szüreti napok keretében szerveztük meg a Fadrusz-napot annak apropóján, hogy 110 éve áll a Zilah jelképévé vált Wesselényi szobor. Az emlékmű koszorúzása után az érdeklődők zsúfolásig megtöltötték az EMKE székházat, hogy meghallgassák meghívottaink, dr. Egyed Ákos történész akadémikus Wesselényi Miklósról, Murádin Jenő művészettörténész Fadrusz János és a Szilágyság kapcsolatáról tartott előadását.

A 2012-es év kiemelt eseménye, rendezvénye volt az Ady Endre születésének 135-ik évfordulójára, a Pro Zilah Egyesülettel közösen szervezett emlékünnepség. Az esemény meghívottja volt Tóth János a nagyváradi Ady Múzeum igazgatója, aki élővé varázsolta Zilah volt diákjának életét, és Torma Mária budapesti Radnóti-díjas előadóművész, az Ady-versek (és nem csak) szívbeli értője és tolmácsa.

Az EMKE-ház támogatóinak, barátainak igényét próbáltuk kielégíteni a megszokott nyári, honismeretet bővítő kirándulások szervezésével. A Zilah – Kolozsvár – Válaszút – Bonchida – Szamosújvár – Dés – Szamos völgye – Zilah útvonal számos élménnyel gazdagított, amit a Communitas Alapítvány anyagi támogatásának is köszönhetünk. A kolozsvári Néprajzi Múzeum, a válaszúti Kallós-gyűjtemény és a Kallós Zoltánnal való beszélgetés; a bonchidai restaurálás alatt álló kastély; a szamosújvári örmény templom – benne a Rubens-kép –, a dési 15. századi gótikus templom felejthetetlen értékek és emlékek maradnak minden résztvevő számára. Kisebb horderejű, de élményekben gazdag volt a második kirándulásunk is, amikor a felújított Károlyi-kastéllyal, Kaffka Margit szülőházával, a Petőfit vendégül látó szállodával, a kisdíák Ady katolikus iskolájával és a régi Nagykaroly arculatát meghatározó épületek történetével ismerkedtünk. Kaplonyban a Károlyi család sírboltjában elhelyezett, gyönyörűen megmunkált ércoporsók előtt álltunk meg tisztelettel. A majtényi síkon felidézttük a II. Rákóczi Ferenc szabadságharcának eseményeit s annak befejező aktusát, a szatmári békét, aminek emlékét egy obeliszk őrzi. Itt helyeztük el a megemlékezés virágait.

A zilahi EMKE együttműködik a városi RMDSZ szervezetével, a kampány idején több rendezvénynek helyet biztosított, pl. a jelöltek bemutatkozásakor volt *Kraszna utcai Magyar találkozó*, volt bográcsfőzés vagy szalonnasütés a ház udvarán. A Magvető Egyesület civil szervezet 2012 nyarán is egyhetes ingyenes nyaralásban részesítette a hátrányos helyzetben élő zilahi gyerekeket, aminek a helyszíne ez alkalommal is az EMKE-ház volt. Az egész napos foglalkozásokhoz biztosítottuk a megfelelő körülményeket. Az EMKE keretében működő nyugdíjas klub heti rendszerességgel tartja összejöveteleit, ahol beszélgetésre, belföldi és határon túli szakemberek egészségügyi tanácsadására, születés és névnapi köszöntésre, a régi hagyományok felelevenítésére stb. nyílik alkalom. Karácsony második napján a klubtagok egymást ajándékozzák meg az *Adok – kapok* program keretében. Az állandó tevékenységhez tartozik a különböző korosztályú táncsoportok – kezdve az óvodásoktól egészen a fiatal házasokig – oktatása. A kicsiknél a hagyományos játékok, énekek, a nagyobbaknál a népdalok tanítása is szerepet kap.

2012 nyarán a könyvtár két termét sikerült rendbe tenni, kifesteni. A Communitas Alapítvány részleges támogatásával, a már nagyon rossz állapotban lévő bejárati kaput egy új, biztonságos kapuval cseréltük ki. A zilahi EMKE kuratóriuma nevében köszönetet mondok minden önkéntes segítőnek, a programokon résztvevő hallgatóságnak, az RMDSZ és civil szervezetek támogatásának.

Zilah, 2013. január 14.